

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM

SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

SZOCIÁLPEDAGÓGIA

ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK KÉPZÉSI PROGRAMJA

BUDAPEST 2020

Képzési és kimeneti követelmények

18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet

a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról

SZOCIÁLPEADGÓGIA ALAPKÉPZÉSI SZAK

- 1. Az alapképzési szak megnevezése:** szociálpedagógia (Social Pedagogy)
- 2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**
 - végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat
 - szakképzettség: szociálpedagógus
 - a szakképzettség angol megnevezése: Social Pedagogue
- 3. Képzési terület:** társadalomtudomány
- 4. A képzési idő félévekben:** 7 félév
- 5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 180+30 kredit
 - szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
 - a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
 - intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 30 kredit
 - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit
- 6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:** 761/0922
- 7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja szociálpedagógusok képzése, akik képesek elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztály tanulási, szociális és mentális problémáit komplex rendszerben kezelni és az érintett személyekkel együttműködésben segíteni, továbbá a gyermek, a fiatal és környezete egyensúlyát fenntartani, helyreállítani, fejleszteni. Képességeik, készségeik és értékrendjük alapján hatékonyan működnek közre a szociális problémák megelőzésében, megoldásában és az érintettek társadalmi integrációjának az elősegítésében. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.
- 7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**
 - 7.1.1. A szociálpedagógus**
 - a) tudása**
 - Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait.
 - Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
 - Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
 - Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.
 - Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.
 - Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról.
 - Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.
 - Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.
 - Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.

- Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit.
- Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit.

b) képességei

- Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére.
- Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására.
- Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
- Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.
- Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.
- Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására.
- Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére.
- Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.
- Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.
- Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.

c) attitűdje

- Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében.
- Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.
- Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.
- Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.
- Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást.
- Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal.
- Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.
- A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el.
- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során.
- Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.
- Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért.

- Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében.
- Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

Társadalomtudományok és bölcsészettudományok (szociológia, jogtudomány, neveléstudomány, pszichológia, multidiszciplináris társadalomtudományok) 135-185 kredit, amelyből

- szociálpedagógia, szociális munka elmélete, gyakorlata, munkaformái és módszerei 50-55 kredit;
- társadalomismeret 20-30 kredit;
- társadalom és szociálpolitika 9-18 kredit;
- pszichológia 20-30 kredit;
- pedagógia 20-30 kredit;
- jog és jogi igazgatás 9-18 kredit;
- egészségügyi és egészségtudományi ismeretek 6-10 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret. A választható ismeretek kreditaránya további 30-40 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez legalább egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat részét képezik a kiscsoportos tantermi gyakorlatok, a terepgyakorlatok és a terepgyakorlatokhoz kapcsolódó kiscsoportos feldolgozó szemináriumok.

Az intenzív terepgyakorlat legalább egy féléven át (tizenkettő-tizenöt hét) végzett folyamatos gyakorlatot jelent, amelynek kreditértéke 30 kredit.

A képzés tanterve

Tantárgy neve	Kredit	Félév	Típusa	Köve- telmény	Féléves óraszám		Ismeretkör
					teljes idejű képzés	részidős képzés	
A professzió alapjai	3	1	EA	V	45	15	
Alapjogi ismeretek	3	1	EA	V	30	10	
Egyházismeret	2	1	SZ	É	30	10	
Érzékenyítő gyakorlat	2	1	GY	É	30	10	
Népegészségügyi alapismeretek	3	1	EA	V	30	10	
Pedagógia I. – Nevelésméлет	2	1	EA	V	30	10	
Pedagógia II. – Gyógypedagógia	2	1	EA	V	30	10	
Pszichológia I. – Életkorok pszichológiája	3	1	EA	V	45	15	
Segítői kommunikáció	2	2	GY	É	30	10	
Szabadon választható tárgy I.	3	2	SZ	É	30	10	
Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.	0	1	GY	Ai	30	10	
Tanulásmódszertan	2	1	GY	É	30	10	
Társadalomismeret I.	4	1	EA	V	45	15	
A szociálpedagógia szinterei I. – Családok szociális segítése	2	2	EA	V	30	10	
Bibliai alapismeretek	2	1	SZ	É	30	10	
Család- és gyermekvédelmi jog	3	2	EA	V	30	10	Alapjogi ismeretek
Mediáció	2	2	GY	É	30	10	
Pedagógia III. – Életkorok pedagógiája	2	2	EA	V	30	10	Pedagógia I. – Nevelésméлет
Pedagógiai gyakorlat I. (Hospitálás) és kísérőszeminárium	3 2	2	GY SZ	É	60 30	20 10	
Pszichológia II. – Személyiséglélektan	3	2	EA	É	30	10	Pszichológia I. – Életkorok pszichológiája
Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.	0	2	GY	Ai	30	10	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I., Párhuzamos: Pedagógiai gyakorlatot kísérő szeminárium I.
Szociális professzió munkamódjai - egyéni	3	2	EA	V	30	10	
Társadalom- és szociálpolitika I. (Alapfogalmak)	3	2	EA	V	30	10	

Tantárgy neve	Kredit	Félév	Típusa	Követelmény	Féléves óraszám		Ismeretkör
					teljes idejű képzés	részidős képzés	
Társadalomismeret II.	4	2	EA	V	45	15	Társadalomismeret I.
A szociálpedagógia szinterei II. – Gyermekjóléti és iskolai szociális segítség	2	3	SZ	É	30	10	
Ápolástani alapismeretek és elsősegély	3	3	GY	É	30	10	
Pszichológia III. – Szociálpszichológia	3	3	EA	É	30	10	Pszichológia I. – Életkorok pszichológiája
Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.	0	3	GY	Ai	30	10	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.
Szociális jog	3	3	EA	V	30	10	Alapjogi ismeretek
Szociális professzió munkamódjai – csoport	3	3	EA	V	30	10	
Szociális professzió munkamódjai – közösségi	2	3	EA	V	30	10	
Társadalom- és szociálpolitika II. (A hazai szociális ellátások szabályozása)	3	3	EA	V	30	10	Társadalom- és szociálpolitika I. (Alapfogalmak)
Társadalomismeret III.	4	3	SZ	É	45	15	Társadalomismeret II.
Társadalomkutatás módszerei	3	3	GY	É	30	10	
Terepgyakorlat I. (családsegítés) és kísérőszemináriuma	3 2	3	GY SZ	É	75 30	25 10	A szociálpedagógia szinterei I. – Családok szociális segítése, Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II., Érzékenyítő gyakorlat
A szociálpedagógia szinterei III. – Speciális szükségletű csoportok szociális segítése I.	2	4	SZ	É	30	10	
Ifjúsági munka és kortárssegítés	4	4	GY	É	60	20	
Közigazgatási, munka- és TB jog	2	4	EA	V	30	10	
Pedagógiai diagnózis és beavatkozás	2	4	EA	V	30	10	
Pszichológia IV. – Neveléslélektan	3	4	EA	V	30	10	Pszichológia I. – Életkorok pszichológiája
Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning IV.	0	4	GY	Ai	30	10	Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.
Szociokulturális animáció és élménypedagógia	4	4	SZ	É	60	20	
Tanórán kívüli oktatás, nevelés	2	4	EA	V	30	10	Pedagógia I. – Nevelélmélet
Társadalom- és szociálpolitika III. (Mai magyar szociálpolitika)	3	4	EA	V	30	10	Társadalom- és szociálpolitika II. (A hazai szociális ellátások szabályozása)

Tantárgy neve	Kredit	Félév	Típusa	Köve- telmény	Féléves óraszám		Ismeretkör
					teljes idejű képzés	részidős képzés	
Terepgyakorlat II. (gyermekjólét, iskolai szociális segítés, gyermekvédelem)	3	4	GY	É	120	40	
Terepgyakorlat II. és III. kísérő szemináriuma	2	4	SZ	É	30	10	Párhuzamos: Terepgyakorlat II. (gyermekjólét, iskolai szociális segítés, gyermekvédelem), Terepgyakorlat III. (idős/fogyatékos emberek ellátásában)
Terepgyakorlat III. (idős/fogyatékos emberek ellátásában)	2	4	GY	É	45	15	
A szociálpedagógia szinterei IV. – Speciális szükségletű csoportok szociális segítése II.	2	5	SZ	É	30	10	A szociálpedagógia szinterei III. - Speciális szükségletű csoportok szociális segítése I.
Diakóniai alapismeretek	2	5	SZ	É	30	10	
Felépülés alapú megközelítés	3	5	GY	É	45	15	
Második esély pedagógiája	2	5	GY	É	30	10	
Pedagógiai gyakorlat II. - Táboroztatási gyakorlat	3	5	GY	É	120	40	Ifjúsági munka és kortárssegítés, Tanórán kívüli oktatás, nevelés, A szociálpedagógia szinterei III. - Speciális szükségletű csoportok szociális segítése I.
Romológia	2	5	GY	É	30	10	
Szabadon választható tárgy II.	3	5	SZ	É	30	10	
Szakdolgozati konzultáció I.	0	5	K	Ai	3	3	
Társadalom- és szociálpolitika IV. (Szociális projekt- tervezés és megvalósítás)	3	5	GY	É	30	10	Társadalom- és szociálpolitika III. (Mai magyar szociálpolitika)
Társadalomismeret IV. (Család és társadalom)	4	5	GY	É	45	15	Társadalomismeret III.
Terepgyakorlat IV. (szenvédély-, pszichiátriai beteg/hajléktalan emberek ellátásában) és kísérőszeminárium	3 2	5	GY SZ	É	45 30	15 10	
Összefüggő pedagógiai szakmai gyakorlat (második esély)	15	6	GY	É	225	75	
Összefüggő szociális szakmai gyakorlat (jóléti ellátás)	15	6	GY	É	225	75	
Összefüggő szakmai gyakorlat esetfeldolgozása és szupervízió	3	6	SZ	É	75	25	Összefüggő szociális szakmai gyakorlat (jóléti ellátás)
Szakdolgozati konzultáció II.	0	6	K	Ai	3	3	

Tantárgy neve	Kredit	Félév	Típusa	Köve- telmény	Féléves óraszám		Ismeretkör
					teljes idejű képzés	részidős képzés	
Művészettel nevelés (drámapedagógia, képzőművészeti és zenei projektek)	2	7	GY	É	30	10	
Pszichológiai alapú vizsgálati eszközök	2	7	GY	É	30	10	
Szabadon választható tárgy III.	3	7	SZ	É	30	10	
Szabadon választható tárgy IV.	3	7	EA	É	30	10	
Szakdolgozati konzultáció III.	10	7	K	Mai	0	0	
Szociális professzió és spiritualitás	2	7	SZ	É	30	10	
Szociális professzió új kihívásai	3	7	SZ	É	30	10	
Társadalom- és szociálpolitika V. (Szociálpolitika nemzetközi összehasonlításban)	3	7	EA	V	30	10	

I. Tantárgyleírások

Tantárgy neve: A professzió alapjai	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 45 (45+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szociális professzió értékrendszere, alapelvei. A Szociális Munka Etikai Kódexe. Értékek és alapelvek a szociálpedagógiában és a szociális munkában. Etikai dilemmák és ezek feloldási lehetőségei. A szociális gondoskodás története a fejlett országokban és hazánkban. A szociális professziók határterületei, rokon szakmák. Az emberi szükségletek, a szociális problémák és a rájuk adott/adható intézményes válaszok. A szociálpedagógia és a szociális munka szakmává válásának folyamata, funkciójának, célmeghatározásainak, feladatainak változásai.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Soós Zsolt: <i>A szociális munka alapjai</i>. (átdolgozott és bővített kiadás). Pécs, Comenius BT, 2005. ISBN: 963-86711-4-9 Bugarszki Zsolt: A magyarországi szociális munka válsága, Esély 2014/3., 64-73. o. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_3-1_Bugarszki_szocmunka_valsaga.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) A szociális munka etikai kódexe (2016), <i>Párbeszéd</i>, 2. http://parbeszed.lib.unideb.hu/megjelent/html/577cef76c8670 (Letöltés: 2018. március 6.) Szabó Lajos: Az esetmenedzseri tevékenység jelenléte és dilemmái a hazai szociális munkában, <i>Párbeszéd – szociális munka folyóirat</i>, 2016/2. http://parbeszed.lib.unideb.hu/megjelent/html/577cf241bd849 (Letöltés: 2019. február 27.) Pik Katalin: <i>A szociális munka története Magyarországon (1817-1990)</i>. Budapest, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 2001. ISBN: 963-00-8873-8	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.	
c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai	

értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Érzékenyítő gyakorlat	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók érzékenyítő gyakorlaton ismerkednek meg a gyermekjóléti és szociális intézmények ügyfélkörével és az intézmények működésének alapelveivel. Megfigyeléseik alapján beazonosítják az intézmények szervezeti felépítését, működési rendjét, tevékenységét, a tevékenység meghatározó résztvevőit, a munkatársi közösséget. Tapasztalatokat szereznek a szociális tevékenység alapjairól és feladatairól, reflektálnak a szociális szakember szerepére, dilemmáira, a szakmai etikájára. A szolgáltatás igénybevevőinek szempontjából próbálják megismerni és értékelni a szolgáltatást.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Szoboszlai Katalin: A szociális munka a változások tükrében: kik vagyunk, hol tartunk és mit kellene tennünk?: Hozzászólás a vitairathoz, <i>Esély</i> 2014/3., 87-94. o. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_3/2014-3_3-4_Szoboszlai_szocialis_munka.pdf , (Letöltés: 2018. március 6.) Sárkány Péter: A szociális munka, mint alkalmazott etika http://old.szocialismunka.btk.pte.hu/files/tiny_mce/File/Szocialis_Szemle/SzSz2011_1-2_7-18.pdf , (Letöltés: 2018. március 6.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről. Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.	
b) képességei Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdjei Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.	
d) autonómiaja és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Ifjúsági munka és kortárssegítés	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 60 (0+60) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az ifjúsági munka a szocializáció harmadlagos színtere, tradicionális értelmezés szerint a szociálpedagógia – azon belül az állampolgári részvételi megközelítés – egyik forrása, kiemelt területe. A tárgy célja az ifjúsági munka alapvetéseinek, színtereinek, intézményeinek, tevékenységeinek tapasztalati alapú megismertetése, intézmények tevékenységébe való betekintés (meghívottak, youtube videók segítségével). Az ifjúsági munka elsősorban nem problémákat kezel, hanem az életkorból, életszakaszból adódó szükségletek kielégítéséhez járul hozzá, mindenekelőtt úgy, hogy a fiatalokat segíti saját szükségleteik felismerésében, közösségi kielégítésében. Ebben támaszkodik a hallgatók saját szükségleteinek, tapasztalatainak tudatosítására. Ezeket a felismeréseket a szociálpedagógia más életkorú emberekre, közösségekre is kiterjeszti, a tárgy oktatásának célja az ifjúsági munka ismereteinek és módszereinek általánosításának támogatása is. A pedagógia – így a sárospataki református hagyomány is – évszázadok óta használja a kortársoktatás, kortárssegítés módszertanát, mely mára integrálódott az ifjúsági munka átfogó szemléletébe és eszköztárába. Másrészt pedig a fiatalok mellett más generációkkal végzett munkában is megjelent, pl. időseddő, idős emberekkel dolgozva. Sok – mindenekelőtt szemléleti és módszertani – rokonságot mutat a sorstárs segítés gyakorlatával, ami a nem csak fiatalokra értelmezett szociálpedagógia fontos eszköze. a tárgy a szemléleti, módszertani azonosságok alapján egységükben mutatja be ezeket a tevékenységeket, alkalmazói szintű gyakorlati ismeretek megismertetését célozva.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Nagy Ádám –Bodor Tamás – Domokos Tamás – Schád László: <i>Ifjúságügy</i>. Budapest, Enigma 2001 Kiadó, 2014. ISBN: 978-963-89861-0-8 Rácz Andrea (2012): A gyermekvédelemben nevelkedettek integrációs esélyei. Rubeus Egyesület, Budapest, elektronikus dokumentum. http://oszkdk.oszk.hu/storage/00/00/50/14/dd/1/24426_gyermek_es_ifjusagvedelmi_tanul_manyok_elso_kotet.pdf Dávid Beáta: Társas kapcsolatok. A kirekesztődés dimenziói hátrányos helyzetű kisgyermekes roma nők körében. <i>Szociálpedagógia</i>, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 56-72. AVKF Demetrovics Zsolt – Rácz József (szerk.): <i>Partik, drogok, ártalomcsökkentés</i>. Budapest, L'Harmattan, 2008. ISBN: 978-963-236-063-8 Rácz József (szerk.): <i>Az esélyteremtés új útjai: Kortárs és sorstárs segítséssel szerzett tapasztalataink</i>. Budapest, L'Harmattan, 2008. ISBN: 978-963-236-086-7 Zsakai Szilvia: Felépülő alkoholbetegek és támogató kapcsolataik – Célcsoport elemzés, <i>Addiktológia</i> 8. évfolyam, 2. szám (2009), 162-180. Pintér Judit Nóra: A sajátélmény szerepe a professzionális és a tapasztalati segítővé válásban: A felépülő identitás bemutatása interpretatív fenomenológiai analízissel, in Csabai Márta (szerk.): <i>Gyógyítók egészsége: A hivatás kihívásai és a változás lehetőségei</i>. Budapest, Oriold és Társai Kiadó, 2015. ISBN: 978-615-5443-20-6	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

a) tudása

Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.

b) képességei

Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására. Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.

c) attitűdjei

Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: A szociálpedagógia szinterei I. - Családok szociális segítése	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33 % gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A családokkal végzett szociális munka rendszerszemléletű megközelítése, ennek feminista, narratív kritikája. Sokproblémás családok jellemzői, a velük végzett szociálpedagógiai munka. A családi működés felmérése, beavatkozási módszerek. A család változása, normál és akcidentális krízisek a családban. A család életére ható vertikális és horizontális stresszorok. A családok működését befolyásoló társadalmi, gazdasági változások szerepe a családi diszfunkciók, problémák kialakulásában. A családokat támogató szociálpolitikai ellátások. A családokkal végzett szociálpedagógiai munka szinterei és módszerei.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Feuer Mária (szerk.): <i>A családsegítés elmélete és gyakorlata. Szöveggyűjtemény.</i> Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-05-8601-6 Goldenberger, Herbert – Goldenberg Irene: <i>Áttekintés a családról I.II.III.</i> Budapest, Animula Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-9751-17-0; ISBN: 978-963-9751-18-7; ISBN: 978-963-9751-19-4 Minuchin, Patricia – Colapinto, Jorge – Minuchin, Salvador: <i>Krízisről krízisre. A szegény családok segítése.</i> Budapest, Animula Kiadó, 2002. ISBN: 963-9410-19-5 Kothencz János: <i>Róluk... értük... I-II.</i> Szeged, Ágota Alapítvány, 2009. ISBN: 978-963-06-8381-4; ISBN: 978-963-06-8449-1 Frank M. Dattilo (2014): <i>Kognitív viselkedésterápia párokkal és családokkal.</i> Animula, Budapest	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.	

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: A szociálpedagógia színterei II. - Gyermekjóléti és iskolai szociális segítség	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az iskola szociális funkcióival, valamint a gyermekvédelmi rendszer felépítésével, sajátos feladataival. Saját élmények alapján megfogalmazzuk az iskola speciális kontextusában megvalósuló szociális segítséssel szembeni elvárásokat, interjúk készítésével és elemzésével feltárjuk ennek nemzetközi és magyarországi hagyományait, főbb módszereit. Esetpéldák alapján áttekintjük a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások lehetőségeit, határait, az itt felmerülő etikai problémákat, kihívásokat, a magyarországi gyermekvédelem főbb változásait, az 1997-es gyermekvédelmi törvény alapelveinek, értékháttérének érvényesülését vagy ennek töredékességét. A gyermekvédelmi szakellátás felépítését, értékháttérét, formáit és szakmai feladatait az érintettekkel készült interjúk alapján, az ő nézőpontjukból tekintjük át.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN) Földes Petra – Lannert Judit: Erőszak az iskolában, <i>Esély</i>, 21. évfolyam, 3. szám (2010), 48-65.o. http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_3/03foldes.indd.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Farkas Ágnes – Rácz Andrea – Szabolcsi Julianna: Az iskolai karrier támogatása gyermekvédelmi perspektívából. <i>Szociálpedagógia</i>, 1-2. szám (2014), 19-32. AVKF Darvas Ágnes – Ferge Zsuzsa (szerk.): <i>Civil jelentés a gyerekesélyekről, 2011.</i> Gyerekesély Közhasznú Egyesület, 2012. http://mek.niif.hu/18200/18286/18286.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását. Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról. Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. b) képességei Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására. Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. c) attitűdjei Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett	

kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: A szociálpedagógia szinterei III. - Speciális szükségletű csoportok szociális segítése I.	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 30 % elmélet, 70 % gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg a szenvedélybetegségek és pszichiátriai betegségek főbb jellemzőit, és értelmezési lehetőségeit, kezelési lehetőségeit. A félév során a hallgató védett környezetben végzett gyakorlatok segítségével ismerje meg a szociális szakember kompetenciáit a szenvedélybetegekkel és pszichiátriai betegekkel való munka során, és legyen képes tevékenységét ennek megfelelően irányítani. A szolgáltatást igénybe vevőkkel készített interjúk alapján a félév során a hallgatók betekintést kapnak szenvedélybetegekkel és pszichiátriai betegekkel folytatott szociális segítő tevékenység munka módszereibe és cselekvési lehetőségeibe.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Amador, Xavier: <i>Nem vagyok beteg</i> . Budapest, Lélekben Otthon Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-9771-15-4 Frankó András (szerk.): <i>A visszaesés és megelőzése kimondható</i> . Budapest, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Pszichoszociális Szolgálat, 2012. Németh Attila – Gerevich József (szerk.): <i>Addikciók</i> . Budapest, Medicina, 2000. ISBN: 963-242-608-8 Rác József: <i>Addiktológia</i> . Budapest, HIETE, 1999. Yalom, Irvin D.: <i>A terápia ajándéka</i> . Budapest, Park Könyvkiadó, 2013. ISBN: 978-963-530-969-6	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli	

a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: A szociálpedagógia szinterei IV. – Speciális szükségletű csoportok szociális segítése II.	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 30 % elmélet 70 % gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A szociálpedagógia szinterei III. - Speciális szükségletű csoportok szociális segítése I.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók egyéni sorsokon keresztül, lakáséletút-interjúk formájában ismerjék fel a lakás – lakhatás kérdéseivel kapcsolatos kihívásokat, a lakáspolitikai változásait a rendszerváltás után Magyarországon, a hajléktalanság fogalmát és típusait, a magyarországi hajléktalanság jellemzőit, a hajléktalanná válás hátterét, folyamatát, a hajléktalanok körében végzett szociálpedagógiai munka sajátosságait, a hajléktalanokat ellátó intézményrendszer felépítése és működésének dilemmáit, valamint a hajléktalansághoz vezető út és a hajléktalanságból való kilépés lehetőségeit és kihívásait.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Fehér Boróka: A narratív segítő beszélgetés lehetőségei a hajléktalan emberekkel végzett szociális munkában; in: <i>A megértés útjai</i>. Hajléktalan sorsok, traumák és a segítő kapcsolat. Otthontalanul...sorozat 8. kötet. Budapest, Menhely Alapítvány, 2012. ISBN: 978-963-86442-6-8 Fehér Boróka – Somogyi Eszter – Teller Nóra: <i>Támogatott lakhatási programok kiterjesztésének és más lakástámogatásokkal való összehangolásának lehetőségei</i>. 2011. http://foglakprojekt.hu/viewpage.php?page_id=20 (Letöltés: 2018. március 6.) Győri Péter: Hajléktalanügyi teendők - Utcától lakásig. 2015. www.hajleket.hu/dokumentumok/hut/hut4.0.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Dr. Győri Péter - Vida Judith (szerk.): <i>Változó és változatlan arcú hajléktalanság. Tégy az emberért. Otthontalanul</i>. Budapest, BMSZKI, 2013. ISBN: 978-963-86443-1-2 Kiss Bernadett: A mentálhigiénés segítő munka szerepe a rossz egészségi állapotú hajléktalan személyek körében. <i>Esély</i>, 26. évfolyam, 5. szám (2015), 114-128. http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_5/2015-5_4-1_Kiss_Mentalhigienes_segito_munka.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális	

problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szociokulturális animáció és élménypedagógia	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 30% elmélet, 70% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 60 (0+60) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A nem formális aktív nevelés két nagyon fontos eszköze, rokonságuk, különbözőségeik, alkalmazásuk indikációinak megismerése a tantárgy célja. Hazánkban a szociális professzió kevésbé ismert eleme az animáció, aminek szemlélete és eszközei sok szociális tevékenységben megjelennek – miként a formális, nem formális és informális oktatásban, képzésben is. A tantárgy feladata, hogy a hallgatók megismerjék a szociokulturális animáció alapvetéseit és gyakorlati tevékenységben gyakorolják annak alkalmazását. A saját tapasztalatból való tanulás az élethosszig való tanulás alapvető eszköze az élménypedagógia. Mivel a hazai iskolai gyakorlatban kevésbé hangsúlyos, a szociálpedagógiai intézmények és tevékenységek eszköze, illetve szabadidős szolgáltatásokban használatos. A tantárgy célja az élménypedagógia elvi alapvetéseit, hazai gyakorlatait és néhány eszközét megismertetni elsősorban gyakorlatok segítségével. Kiemelt fontosságú a terápiás alkalmazásoktól való elkülönítés, ezzel a tárgy tanulása fontos hozzájárulást ad a szociálpedagógia kompetenciakörének gyakorlati behatárolásához is.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Tóbiás László: Animáció a közösségfejlesztésben – Vázlat és értelmezési kísérlet. Parola 2014/1 Edouard Limbos (1985): Kulturális és szabadidős csoportok animálása. Budapest, Népművelési Intézet. http://www.kka.hu/_062568aa00708a67.nsf/0/04df986e8fb3e84cc12568860004c13d?OpenDocument&Highlight=0,limbos Bányai Sándor-Makai Katalin: Szabadidő-kalauz, Budapest 2005, RAABE Tanácsadó és Kiadó Kft. SzozalAktuell 2015/12. tematikus száma a szociokulturális animációról Bokor Béla–Koltay Dénes: Szociokulturális animáció. Pécs 1995. Janus Pannonius Tudományegyetem Tóth Julianna: A gyermekvédelemi szakellátásban élők speciális helyzete: élménypedagógia a gyermekotthonokban. <i>Család, gyermek, ifjúság</i> 16. évfolyam, 3. szám (2007), 51-65. Liddle, Matthew D.: <i>Tanítani a taníthatatlant</i>. Budapest, Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, 2008. ISBN: 9789630653190	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.	
b) képességei	

Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdje

Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal. Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szociális professzió munkamódjai – egyéni	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egyéni esetmunkához kapcsolódó elméletek (rendszereszméletű, konstruktív, narratív megközelítés) megismerése és néhány módszer tantermi körülmények között történő szimulálása. Az egyéni esetmunka folyamatának kiemelt pontjai, a probléma-megoldó modell és kritikája, krízis-elméletek. Az első interjú, felmérési módszerek, a megállapodás jelentősége. A változás értékelése, a szerződés módosítása, nyomkövetés – ennek gyakorlása esetrészletek, filmrészletek segítségével. Etikai dilemmák, a kötelezett kliens problémájának áttekintése gyakorlati esetek elemzésével.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Fehér Boróka: A narratív segítő beszélgetés. <i>Esély</i> , 21. évfolyam, 3. szám (2010) 66-88.o http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_3/04feher.indd.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Bányai Emőke (vál. és szerk., 2011): A globalizáció kihívásai: Új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában. Elektronikus tankönyv, ELTE TáTK, https://tatk.elte.hu/e-tananyagok (Letöltés: 2019. április 24.) Temesváry Zsolt (2018): <i>A szociális munka és a szociálpedagógia modern elméletei</i> . SZOSZAK Nonprofit Kft, Budapest Soós Zsolt (2018): Szociális esetmunka. Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetemi Kiadó (2018), ISBN: 9789633187111	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.	
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.	
c) attitűdje Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.	
d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szociális professzió munkamódjai - csoport	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A csoportmunka „emberek kis csoportjával végzett célorientált tevékenység, mely szocioemocionális igények kielégítése és feladatok végrehajtása érdekében történik. A tevékenység egyszerre irányul a csoport egyes tagjaira és a csoport egészére a szolgáltatási rendszeren belül.” (Toseland és Rivas) A csoportmunka célja szükségszerűen nem csak az érzelmi problémák megoldása, hanem az információcsere, a készségek fejlesztése, az antiszociális viselkedés termékeny irányba terelése is. A csoportfejlődés fázisai, a csoportok típusai, ezek jellemzői. A tantárgy lehetőséget nyújt a hallgatónak megismerkedni azokkal a csoporttípusokkal, amelyekkel munkájuk során találkozhatnak – akár, mint csoporttagok, akár, mint csoportvezetők. Elméleti és módszertani alapvetések mellett a különböző csoporthelyzetek, csoportokban alkalmazható gyakorlatok demonstrálását is célul tűzi ki a kurzus.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Pataki Éva: <i>Szociális munka csoportokkal</i>. Debrecen, Szociotéka, 2010. ISBN: 978-963-473-437-6 Nagy Ádám –Bodor Tamás – Domokos Tamás – Schád László: <i>Iffúságügy</i>. Budapest, Enigma 2001 Kiadó, 2014. ISBN: 978-963-89861-0-8 L. Ritók Nóra (2017): <i>Láthatatlan Magyarország</i>. Tea Kiadó, Budapest.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. b) képességei Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. c) attitűdje Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást.	

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szociális professzió munkamódjai - közösségi	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók alapvető elméleti és gyakorlati ismeretekre tegyenek szert a közösségi munka területéről. A közösségfejlesztés története, alapelvei, folyamata, megközelítésmódja és módszerei. A közösségi szükségletek megismerése és megfogalmazása a gyakorlatban, a közösségfejlesztés színtereinek és eredményeinek megismerési gyakorlati példákon keresztül. Projektek tervezése és kivitelezése.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Budai István – Nárai Márta (szerk.): <i>Közösségi munka – Társadalmi bevonás – Integráció (Szöveggyűjtemény)</i> . Győr, Széchenyi István Egyetem, 2011. ISBN: 978-963-7175-59-6 Sebály Bernadett – Vojnityovszki Bálint: <i>A hatalom társadalma vagy a társadalom hatalma? A közösség-szervezés alapjai</i> . Budapest, Napvilág Kiadó, 2016. ISBN: 978-963-338-393-3	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére. Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására. c) attitűdje Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Aдекват esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szociális professzió új kihívásai	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a szociális szakmákat érintő aktuális kérdéseket, diskurzusokat és képesek legyenek ezekre releváns szakmai válaszokat adni a mindennapi gyakorlatban. Felismerjék a működő, a lehetséges beavatkozási irányokat filmek, meghívottak elbeszélései, stb. alapján, megismerkedjenek a legfontosabb nemzetközi és hazai szakirodalmakkal, képet kapjanak új eljárásokról. Felismerjék a globalizáció hatását a szociális professziókra, esetpéldák alapján az ezzel járó értékilemmákat. Képet kapjanak a reflexív praxis gyakorlatáról, gyakorolják a konstruktív és a narratív megközelítés alkalmazását, a <i>user-led</i> megközelítést.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kozma Tamás – Tomasz Gábor (szerk.): <i>Szociálpedagógia</i>. Osiris Kiadó, Educatio Kiadó, 2003, Budapest. ISBN: 978 963 389 405 7 Bányai Emőke (szerk.): <i>A globalizáció kihívásai. Szöveggyűjtemény</i>. Budapest, ELTE-TáTK, 2011. https://tatk.elte.hu/e-tananyagok (Letöltés: 2019. április 24.) Dósa Mariann – Udvarhelyi Tessza Éva (szerk.): <i>Velünk beszélj, ne rólunk! Hátrányokkal élő aktivisták beszélnek</i>. Közélet iskolája - Napvilág Kiadó, 2016, Budapest. ISBN: 978 963 338 390 2 Szöllősi Gábor: A szociális munka új, 2014-es globális definíciója. <i>Párbeszéd</i>, 2015/1. szám. http://parbeszed.lib.unideb.hu/file/2/55192b603fedc/szerzo/PSZoLLoSImasolat.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Németh László: Hova jutott a szociális szakma a rendszerváltástól napjainkig? Hozzászólás a vitairathoz, Hozzászólás a vitairathoz, <i>Esély</i> 25. évfolyam, 3. szám (2014), 95-99.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.	
c) attitűdje Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.	

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Terepgyakorlat I. (családsegítés) és kísérő szemináriuma	Kreditértéke: 3+2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és szeminárium és óraszám: 75+30 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A szociálpedagógia szinterei I. - Családok szociális segítése, Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II., Érzékenyítő gyakorlat	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus keretein belül, a családsegítés és/vagy gyermekjólét alapellátási területén töltenek el a hallgatók szakmai gyakorlatot, és tapasztalataikat tantermi kísérő szemináriumon dolgozzák fel. Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakemberek tevékenységével, feladataival, szerepeivel; a kliensekkel, és az ő általános és speciális problémáikkal. A tereptanár irányításával és felügyeletével bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálnak. A tantermi kísérő szemináriumon a segítő hivatás napi gyakorlatának folyamatos, sok szempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, elrendezése történik. Kiemelt pontjok: az esetismertetés, a tisztázó kérdések; az esethozó kérdése; a reflektív kérdések, válaszok; hipotézisek megfogalmazása (felismerés, belátás); akciótervezés. Esetlezárás, a tanulságok személyes megfogalmazása. Egyaránt hangsúlyos a szakterületen végzett munka, valamint a hivatás gyakorlásával kapcsolatos nehézségekkel ("vakfoltok") és sikerekkel való munka.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Bányai Emőke: Intenzív családmegtartó szolgáltatás – a koragyermekkori intervenció egy lehetséges változata – ELTE PPK <i>Gyermeknevelés</i> online tudományos folyóirata, 3. évfolyam, 2. szám (2015), 176–186. http://gyermeknevelés.tok.elte.hu/6_szam/pub/banyai.html (Letöltés: 2018. március 6.) Dávid Beáta: Társas kapcsolatok. A kirekesztődés dimenziói hátrányos helyzetű kisgyermekes roma nők körében. <i>Szociálpedagógia</i>, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 56-72. AVKF Asen, E. (2011): <i>Családi elemi - hogyan hozhatjuk ki a legtöbbet az együttélésből?</i> Animula, Budapest Kozma Judit: A szociális szolgáltatások modernizációjának kérdései. <i>Kapocs</i>, 6. évfolyam, különszám (2007), 4-19. http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/kapott_anyag/kapocs.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: <i>Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben</i>. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről. Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális	

szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.

b) képességei

Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére. Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására.

c) attitűdje

Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Terepgyakorlat II. (gyermekjólét, iskolai szociális segítség, gyermekvédelem)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 120 (0+120) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus keretein belül, a hallgatók olyan közoktatási vagy gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben töltik le gyakorlatukat, ahol van gyermek-és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus, szociálpedagógus vagy szociális munkás, aki tereptanára lehet hallgatóinknak. A hallgatók a gyakorlatuk során az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok mellett azokat a feladatokat is megismerik, amelyek az iskolában szociálpedagógiai tevékenységet, munkát folytató szakemberek munkakörébe sorolhatóak.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Rácz Andrea (szerk.): <i>A gyermekvédelem megújulási alternatívái</i> . Budapest, Rubeus Egyesület, 2015, 122-154. o., http://rubeus.hu/wp-content/uploads/2015/08/gyermek_es_ifjusagvedelmi_tanulmanyok_otodik_kotet.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Máté Zsolt – Szemelyácz János: <i>Az iskolai szociális munka kézikönyve</i> . Pécs, Indít Közalapítvány, 2009. Herman, Judith: <i>Trauma és gyógyulás. Az erőszak hatása a családon belüli bántalmazástól a politikai terrorig</i> . Budapest, Háttér Kiadó – Kávé Kiadó – NANE Egyesület, 2003. ISBN: 963-9365-19-X Rákó Erzsébet: Változó családsegítés: gyermekjóléti szolgáltatások a család- és gyermekjóléti szolgálatokon át a család- és gyermekjóléti központig. <i>Szociálpedagógia</i> , 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 5-12.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását. Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról. Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.	
b) képességei Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására. Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.	
c) attitűdje	

Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Terepgyakorlat III. (idős/fogyatékos emberek ellátásában)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 45 (0+45) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az idős, valamint a fogyatékos személyek szociális ellátása terepgyakorlat kurzus keretében, az idősökkel folytatott alap- és szakellátás vagy a fogyatékosokkal/fogyatékkal élőkkel folytatott alap- és szakellátás területén teljesítenek gyakorlatot a hallgatók. Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakember tevékenységével, feladataival, szerepével; a kliensekkel, általános és speciális problémáikkal. A hallgatók a tereptanár irányításával és felügyeletével bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálhatnak.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Dósa Mariann – Udvarhelyi Tessza Éva (szerk.): <i>Velünk beszélj, ne rólunk! Hátrányokkal élő aktivisták beszélnek. Közélet Iskolája</i>. Budapest, Napvilág Kiadó, 2016. ISBN: 978-963-338-390-2 Reynolds, Vikki: <i>Az igazságosság - a közösségi munka fenntarthatósága érdekében</i>. ELTE TáTK, 2012, elektronikus kiadvány. https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0043_2A_az_igazsagossag/adatok.html (Letöltés: 2018. március 6.) Szabó Lajos: A professzionális és informális segítők szerepe az idősek otthoni ellátásában. <i>Esély</i>, 25. évfolyam, 2. szám (2014). 79-93.o. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_2/szabo.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: <i>Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben</i>. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Ismeri a szociálpedagógia szintereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.	
b) képességei Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére. Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.	
c) attitűdje	

Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit.

Tantárgy neve: Terepgyakorlat II. és III. kísérő szeminárium	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 32% elmélet, 68% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Párhuzamos: Terepgyakorlat II. (gyermekjólét, iskolai szociális segítség, gyermekvédelem), Terepgyakorlat III. (idős/fogyatékos emberek ellátásában)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A terepgyakorlatot kísérő szeminárium során a segítő hivatás napi gyakorlatának folyamatos, sok szempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, elrendezése történik. Ennek kiemelt pontjai az esetismertetés, a tisztázó kérdések; az esethozó kérdése; reflektív kérdések, válaszok; hipotézisek megfogalmazása (felismerés, belátás); akciótervezés, esetlezárás, a tanulságok személyes megfogalmazása. Nagy hangsúly helyeződik a szakterületen végzett munkára, valamint a hivatás gyakorlásával kapcsolatos nehézségekkel ("vakfoltok") és sikerekkel való munkára.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Szabó Lajos: A professzionális és informális segítők szerepe az idősek otthoni ellátásában; <i>Esély</i> , 25. évfolyam, 2. szám (2014). http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_2/szabo.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: <i>Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben</i> . 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdje Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Terepgyakorlat IV. (szenvedély-, pszichiátriai beteg/hajléktalan emberek ellátásában) és kísérő szeminárium	Kreditértéke: 3+2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 32 elmélet, 68% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és szeminárium és óraszám: 45 az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A gyakorlat keretében a szenvedélybetegekkel vagy pszichiátriai betegekkel vagy hajléktalan személyekkel folytatott alap- és szakellátási területek közül választott területen teljesítenek gyakorlatot a hallgatók. Megismerkednek az intézmény szervezeti felépítésével, működési rendjével, tevékenységével; a tevékenység meghatározó résztvevőivel, a munkatársi közösséggel; az ott dolgozó szociális szakember tevékenységével, feladataival, szerepével; a kliensekkel, általános és speciális problémáikkal. A tereptanár irányításával és felügyeletével bizonyos munkaköröket, tevékenységeket, módszereket kipróbálnak. A tantermi kísérő szemináriumon a segítő hivatás napi gyakorlatának folyamatos, sok szempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, elrendezése történik. Kiemelt pontjok: az esetismertetés, a tisztázó kérdések; az esethozó kérdése; a reflektív kérdések, válaszok; hipotézisek megfogalmazása (felismerés, belátás); akciótervezés. Esetlezárás, a tanulságok személyes megfogalmazása. Egyaránt hangsúlyos a szakterületen végzett munka, valamint a hivatás gyakorlásával kapcsolatos nehézségekkel ("vakfoltok") és sikerekkel való munka.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Bíró Gyula – Vadász Anikó: A hajléktalan személyek sérelmére elkövetett bűncselekmények egyes kérdései. <i>Esély</i>, 14. évfolyam, 4. szám (2003), 31-55. http://www.esely.org/kiadvanyok/2003_4/BIRO.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Győri Péter: A Hajléktalanok Menhelye Egylet. <i>Esély</i>, 10. évfolyam, 5. szám (1998), 21-42. http://esely.org/kiadvanyok/1998_5/ahajlektalanok_menhelye.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Török Ágnes – Udvarhelyi Éva Tessza (2005): Egy tiszta város piszkos lakói. <i>Világosság</i>, 46. évfolyam, 7-8. szám (2005), 57-79. http://www.vilagossag.hu/pdf/20051101084908.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Frankó András (szerk.): <i>Az alkoholprobléma kimondható</i>. Budapest, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pszichoszociális Szolgálat, 2012. Frankó András (szerk.): <i>A visszaesés és megelőzése kimondható</i>. Budapest, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pszichoszociális Szolgálat, 2012. Dr. Molnár Endréné – Belényi Emese: <i>Terepmunka – terepgyakorlat a szociálpedagógus és a szociális munkás képzésben</i>. 2012. ISBN: 978-963-9573-76-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.	

b) képességei

Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.

c) attitűdjei

Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Összefüggő szociális szakmai gyakorlat esetfeldolgozása és szupervízió	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 32% elmélet, 68% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 75 (0+75) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Párhuzamos: Összefüggő szociális szakmai gyakorlat (jóléti ellátás)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Intézményrendszerünk nagy része az utóbbi néhány évtizedsorán épült ki, vagy ugyanebben az időszakban döntően átalakult, tehát nem építhetünk biztonsággal arra, hogy a kliens-segítő kapcsolat jól működő intézményekben zajlik, melyek stabil kereteket nyújtanak a munkához. Ezért a terepen végzett munka személyes reflexióján túl a szakma építésének kérdéseit is tárgyalni kell. A napi gyakorlat folyamatos, sok szempontú konzultálása, csoportszintű elemzése, elrendezése mellett az esetfeldolgozás során mezo- és makro-szintű aspektusok is megjelennek.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Göncz Kinga (1997): Szeretet és harag a szociális munkában, a szociális munkások szupervíziójában. In: Lukács Dénes (szerk.): Szeretet és harag az analitikus pszichoterápiában. Animula, Budapest Katz Katalin (2011): Szociális munka és szupervízió: irányelvek, megközelítések, dilemmák. ELTE TáTK, https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0043_2A_szocialis_munka_es_szupervizio/adatok.html (Letöltés: 2018. március 6.) Kessel, Louis van – Sárvári György (1996): Tanulmányok a szupervízió köréből. II. Supervisio Hungarica	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. b) képességei Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére. c) attitűdje Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.	

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalomismeret I.	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás , óraszám: 45 (45+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követik az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt társadalmi hatásainak bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. A kurzus a szocialista korszakon belül kitér a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzetére a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharcra, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra társadalomra gyakorolt hatásainak ismertetésére, valamint az 1968-as gazdasági új mechanizmusra, a második gazdaság megjelenésére és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolására.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Romsics Ignác: <i>Magyarország története a XX. században</i>. Budapest, Osiris, 2010. ISBN: 978-963-276-179-4 Fokasz Nikosz – Örkény Antal (szerk.): <i>Magyarország társadalomtörténete 1945-1989 1-2</i>. Budapest, Új Mandátum, 2000. ISBN: 963-9336-15-7 Gyáni Gábor – Kövér György: <i>Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig</i>. Budapest, Osiris, 2001. (2. javított kiadás) ISBN: 963-379-999-6 Tomka Béla: <i>Európa társadalomtörténete a 20. században</i>. Budapest, Osiris, 2009. ISBN: 978-963-276-012-4	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit.	
b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdjei	

Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Romológia	Kreditértéke:2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 40% elmélet, 60% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Társadalomismeret III.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus alapvető célja, hogy filmrészletek, hangzó anyagok, képek segítségével megismertesse a cigányság néprajzi és anyanyelvi közösségeit, ezek ma ismert, illetve valószínűsíthető történetét, nyelvi és kulturális sajátosságait, a történeti Európa, illetve a Kárpát-medence egykori és mai cigányságának sokféleségét. A hallgatók gyakorlatok segítségével képessé válnak érteni és értelmezni a különböző cigány közösségek, kisközösségek nyelvi helyzetét, annak sajátosságait, a közösségek fennmaradását szolgáló előnyös és a többségi társadalomban való érvényesülést akadályozó hátrányos vonatkozásait. Legyenek tisztában a nyelvi változás, nyelvi másság (korábban nyelvi hátrány), a diglossia, a két- és többnyelvűség, nyelvi interferencia, kódváltás/kódváltogatás, nyelvcseré, nyelvvesztés, stb. fogalmaival.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Landauer Attila: A magyarországi cigányok – népcsoportok és nyelvek. In.: Dr. Tóth Károly (szerk.) 2010. Örömhír cigányoknak is. Budapest: Ökumenikus Tanulmányi Központ. 27–39. Landauer Attila: A ticsánokról – kutatás közben. Adalékok a beás cigányság poroszói és tiszafüredi történetéhez. In.: Deáky Zita–Nagy Pál (szerk.) 2010. A cigány kultúra történeti és néprajzi kutatása a Kárpát-Medencében. Budapest–Gödöllő: Magyar Néprajzi Társaság–Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar. Hajnáczy Tamás: A pártállam cigánypolitikája. A szektorális cigánypolitikától a kényszerasszimilációs cigánypolitika kritikájáig. <i>Esély</i>, 26. évfolyam, 5. szám (2015), 55-92. http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_5/2015-5_2-1_Hajnaczky_Partallam_ciganypolitikaja.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Dúl Géza – Gyöngyösi Gyula: Háromlábú szék – romapasztorációs családi napközik szerepe a „hidépítésben”. <i>Szociálpedagógia</i>, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 88-94. Dávid Beáta: Társas kapcsolatok. A kirekesztődés dimenziói hátrányos helyzetű kisgyermekes roma nők körében. <i>Szociálpedagógia</i>, 4. évfolyam, 3-4. szám (2016), 56-72. AVKF	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználásáról, célcsoportjairól és azok környezetéről. b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére. c) attitűdjei	

Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalomismeret IV. (Család és társadalom)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 45 (0+45) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Társadalomismeret III.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A család funkcióinak, szerkezetének, társadalmi szerepének átalakulása, a családformák pluralizálódásának bemutatása után foglalkozni kell a családot érő kihívásokkal, úgymint: a nők tömeges munkába állásával keletkezett gondoskodási vákuummal, a kibertér kihívásaival, a globális vándorlással, melynek következtében egyre több kapcsolat szeli át az osztály-, rassz, és etnikai határokat. A kevert házasságok feloldják a hagyományos korlátokat. Az újrabezáródás, a mozaikcsaládok, az örökbefogadó és nevelőszülős családok léte vitathatóvá teszik a szerepeket és szabályokat. Az egynemű párok lehetősége tovább komplikálja az amúgy is összetett helyzetet. Évszázadok óta külön „társadalmakban” élnek kisebbségek, ezek feloldásában a rasszizmus és az előítéletesség komoly akadályokat, „falakat” teremt. A kurzus ezeket a témákat körüljárva, elsősorban a hallgatók meglévő tapasztalataira építve, gyakorlatokkal igyekszik őket a pluralitás szempontjaival és értékeivel felvértezni, irodalmi alkotásokkal, filmrészletekkel toleranciájukat növelni.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Peggy Papp: <i>A változás folyamata – bevezetés a stratégiás megközelítéshez</i>. Budapest, Animula, 2014. ISBN: 978-963-9751-85-9 Somlai Péter: <i>Család 2.0: Együttélési formák a polgári családtól a jelenkorig</i>. Budapest, Napvilág, 2013. ISBN: 978-963-338-148-9 Danis I., Farkas M., Herczog M. & Szilvási Léna: <i>A génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés színterei</i>. Biztos Kezdet Kötetek, Budapest, 2011. http://mek.oszk.hu/14800/14803/14803.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználásáról, célcsoportjairól és azok környezetéről. b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére. c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalomismeret II.	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 45 (45+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Társadalomismeret I.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A Társadalomismeret I. tantárgyban elsajátított alapfogalmak rendszerszemléletére építve a hallgatók tovább bővítik társadalomtudományi ismereteiket a szociológia elméleteinek és egyes területeinek megismerésével. A szociológia elméletek közt foglalkozunk a szociológia klasszikusainak – úgymint Durkheim, Marx és Weber munkásságával –, valamint a konfliktuselmélet, funkcionális, interakcionista irányzat, racionális választás és posztmodernizmus képviselőinek gondolataival. Természetesen bemutatásra kerül a feminista irányzat is. Külön hangsúly kerül azoknak a részleteknek a művészeti alkotásokkal, esetpéldákkal történő szemléltetésére és felismertetésére, amelyek későbbi foglalkozásuk szempontjából különös jelentőséggel bírnak.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Giddens, Anthony: <i>Szociológia</i>. Budapest, Osiris, 2008. ISBN: 978-963-389-984-7 Sárkány Péter: <i>Szociálpedagógiai elméletek</i>. Budapest, Jel, 2011. ISBN: 978-615-5147-07-4 Bodor Péter (szerk.): <i>Szavak, képek, jelentés. Kvalitatív olvasókönyv</i>. Budapest, L'Harmattan, 2013. ISBN: 978-963-236-646-3	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználásáról, célcsoportjairól és azok környezetéről.	
b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.	
c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.	
d) autonómiaja és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Társadalomismeret III.	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 45 (0+45) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Társadalomismeret II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók egy-egy marginalizált vagy veszélyeztetett társadalmi csoport kurrens szociológiai kutatásának alapján kiselőadást és házi dolgozatot készítenek tanári instrukció mellett. A kurzus hangsúlyozottan a vonatkozó empirikus szociológiai irodalom egyéni feldolgozására és csoportos megbeszélésére épül. Célja, hogy az önálló szakirodalmi tájékozódás alapképességének elmélyítése mellett mélyebb betekintést adjon a vizsgált társadalmi csoportok jellemzőibe, a marginalizációt előidéző mechanizmusok működésébe. Ugyanakkor figyelmet fordítunk a társadalmi folyamatok egyénekre gyakorolt hatásainak vizsgálatára is.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kolosi Tamás - Tóth István György (szerk.): <i>Társadalmi Riport 2012</i> . TÁRKI, 2012, Budapest és további évek	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára. c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Társadalomkutatás módszerei	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus a társadalomkutatás legelterjedtebb vizsgálati módszerei megismerésére és gyakorlására irányul, hogy a szociális és segítő szakmában tevékenykedők megalapozottan használhassák azokat alapvető tájékozódáshoz. Célja, hogy a hallgatók sajátítsák el a kutatási eredmények önálló értelmezésének, értékelésének készségét; valamint képesek legyenek egyszerűbb kutatási feladatok megtervezésére és lebonyolítására. A kurzus alkalmat nyújt a választott szakmai gyakorlathoz vagy szakdolgozati témához kapcsolódó empirikus kutatási feladatok megvalósítására is.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Babbie, Earl: <i>A társadalomtudományi kutatás gyakorlata</i> . Budapest, Balassi Kiadó, 2008. (6. kiadás) ISBN: 978-963-506-764-0 Héra Gábor – Ligeti György: <i>Módszertan</i> . Osiris Kiadó, 2005, Budapest. ISBN: 963-389-788-2 Horváth Dóra – Mitev Ariel (2015): <i>Alternatív kvalitatív kutatási kézikönyv</i> . Aliena, Kiadó, Budapest	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára. c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Alapjogi ismeretek	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus alapvető célkitűzése, hogy alapozó eligazodást nyújtson az állampolgári jogok és a családjog intézményrendszerében, és részletesen vizsgálja a hazai alkotmányos és családjogi rendszer egyes elemeit.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról Both Éva: Alkotmányos gyermekvédelem a jogalkalmazásban, <i>Szociálpolitikai Szemle</i> 2. évfolyam, 4-5. szám (2016).	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.	
b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.	
c) attitűdje Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.	

Tantárgy neve: Család- és gyermekvédelmi jog	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Alapjogi ismeretek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus alapvető célkitűzése, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gyermekek védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel és magyar jogszabályokkal. Joganyag: 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (kiemelten a Negyedik Könyv), 1991. évi LXIV. törvény (New York-i Egyezmény), 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (Gyer.) 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól, 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről (Gyár.), 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről (új Sznyr.)	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Farkas Ágnes – Rácz Andrea – Szabolcsi Julianna: Az iskolai karrier támogatása gyermekvédelmi perspektívából. <i>Szociálpedagógia</i>, 1-2. szám (2014), 19-32. AVKF Rácz Andrea (2015): A gyermekvédelem megújulási alternatívái. http://rubeus.hu/wp-content/uploads/2015/08/gyermekek-es-ifjusagvedelmi-tanulmanyok-otodik-kotet.pdf (Letöltés: 2018. március 6.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb.</i>, KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását. b) képességei Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására. Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére. c) attitűdje	

Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szociális jog	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Alapjogi ismeretek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus alapvető célkitűzése, hogy általános, alapozó eligazodást nyújtson a szociális jog intézményrendszerében és részletesen vizsgálja a hazai szociális rendszer egyes elemeit, a pénzbeni és természetbeni ellátások rendszerét, a személyes szociális szolgáltatásokat nyújtásának, az intézményrendszer működésének jogszabályi hátterét. Célja azoknak a technikáknak az elsajátíttatása, mellyel az adott területre vonatkozó joganyag változási nyomon követhető.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Hoffman István: <i>Bevezetés a szociális jogba</i> . Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2015. ISBN: 978-963-312-246-4 Juhász Gábor: Államcélok, paradigmaváltás és aktuálpolitikai alkotmányozás. a szociális jogok védelme az alaptörvényben. <i>Esély</i> , 26. évfolyam, 1. szám (2015), 3-31.o. 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását. b) képességei Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére. Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára. c) attitűdje Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Közigazgatási, munka- és TB-jog	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus alapvető célkitűzése, hogy általános, alapozó eligazodást nyújtson a közigazgatási, munka- és TB jog rendszerében és részletesen vizsgálja ezen jogi alrendszerek egyes elemeit. Joganyag: 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (Ket.) 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.) 2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) A jogterületek hatályos főbb jogszabályai. Ember Alex (2018): Bevezetés a társadalombiztosítási jogba. Budapest, Patrocinium Homicskó Árpád Olivér (szerk.) (2018) Munkaerőpiaci alapismeretek. Budapest, Patrocinium Csáki-Hatalovics Gyula, Gyekiczky Tamás, Gyergyák Ferenc, Tóth András (2018): Közigazgatási jog Budapest: Patrocinium Dr. Horváth István: Az új munka törvénykönyve. Értelmezés és alkalmazás a gyakorlatban. (Második, átdolgozott kiadás), 2012. ISBN: 978-615-5085-03-1	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.	
b) képességei Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére. Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.	
c) attitűdje Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.	

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalom- és szociálpolitika I. (Alapfogalmak)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet, 0% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a szociálpolitikai főbb fogalmi rendszerét és tudjanak tájékozódni a következő fogalmi körökben: szabadság és biztonság, generációk közti és a társadalmi szolidaritás, jóléti újraelosztás, igazságosság, állampolgáriság és az ezzel járó jogok fejlődése. A szociálpolitika színterei, célcsoportjai és eszközei. A szegénypolitika – szociálpolitika – társadalmpolitika összefüggései és eltérései. A gazdaság és szociálpolitika egymásra utaltsága. A szociálpolitika szereplői - jóléti pluralizmus. Alapelvek és értékek a szociálpolitikában.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Dögei Ilona - Ferge Zsuzsa: A szubjektív szegénység és néhány társadalmi érték megítélése - az állam szerepe. <i>Esély</i>, 4. szám (2002), 40-72. http://www.esely.org/kiadvanyok/2002_4/DOGEI.PDF (Letöltés: 2018. március 6.) Krémer Balázs: <i>Bevezetés a szociálpolitikába</i>. Budapest, Napvilág Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9697-49-2 Marshall, T. H: Az állampolgáriság fejlődése a 19. század végéig; in Ferge Zsuzsa- Lévai Katalin (szerk.): <i>A jóléti állam</i>. Budapest, ELTE-Twins, 1991. 50-58. o. ISBN: 963-7977-08-2 Ferge Zsuzsa (2017): <i>Magyar társadalom- és szociálpolitika, 1990-2015</i>. Osiris, Budapest. Tomka Béla: <i>Szociálpolitika – fejlődés, formák, összehasonlítások</i>, Osiris 2015	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználásáról, célcsoportjairól és azok környezetéről.	
b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.	
c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel végzett	

szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalom- és szociálpolitika II. (A hazai szociális ellátások szabályozása) (3 kredit)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet, 0% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Társadalom- és szociálpolitika I. (alapfogalmak)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során megvizsgáljuk a mai magyar főbb szociális jogszabályokat: az 1993. évi III. ún. "szociális" törvényt, az 1/2000-es SzCsM rendeletet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, valamint különböző települések szociális rendeleteit. A szegénység fogalma és a szegénységelméletek, mérési módszerei. A segélyezés, mint a szociálpolitika egyik eszköze. A szociálpolitika és jövedelemelosztás fogalma.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Szalai Júlia: A jóléti fogda I-II. <i>Esély</i> , 15. évfolyam, 6. szám (2004), 19-36.; <i>Esély</i> , 16. évfolyam, 1. szám (2005), 3-32. http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_6/szalai.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) www.esely.org/kiadvanyok/2005_1/szalai.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Sen, Amartya: Társadalmi kirekesztés: Fogalom, alkalmazás és vizsgálat I-II. <i>Esély</i> , 14. évfolyam 6. szám (2003), 3-22.; <i>Esély</i> , 15. évfolyam, 1. szám (2004), 3-25. Böröcz József (2017): <i>Hasított fa. A világrendszerek elméletétől a globális struktúraváltásokig</i> . L'Harmattan, Budapest	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználásáról, célcsoportjairól és azok környezetéről.	
b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.	
c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalom- és szociálpolitika III. (Mai magyar szociálpolitika)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet, 0% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Társadalom- és szociálpolitika II. (Hazai szociális ellátások szabályozása)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a mai magyar szociálpolitika egyes területeinek működését, az ellátórendszer intézményeinek szabályozását, valamint a szociális ellátások elméleti hátterét. A hallgatók ezen túl ismerjék meg a társadalom- és szociálpolitika egyes működési területeit és legyenek képesek eligazodni az egyes területeken belül. A munkanélkülieket ellátó szociális gondoskodás célja, feladata, értékei. A társadalombiztosítás rendszere, finanszírozása, típusai. Reformok, és dilemmák. Az időskorúakra vonatkozó szociális szolgáltatások. Az ellátórendszert és működésével kapcsolatos problémák. A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a szociálpolitika legfőbb fogalmait és összefüggéseit. A szükségletek fogalma, a szociálpolitika szerepe a szükségletek kielégítésében. A jóléti állam kialakulása, típusai és jellemzői. A jóléti állam átalakulása és válsága. A szubszidiaritás elve a szociálpolitikában, A szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikai azonosságai és eltérései – szerepük a munkanélküliség kezelésében. A munkanélkülieket ellátó rendszer struktúrája, feladatai és jellemzői. A kurzus során a hallgatók feltérképezik a szegénypolitika – szociálpolitika – társadalompolitika összefüggéseit és eltéréseit.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Farkas Zsombor: Tényleg minden rendben? A gyerekes családok jövedelmi helyzetének, szegénységének és kirekesztettségének néhány jellemzője. <i>Esély</i>, 26. évfolyam, 4. szám (2015), 20-41. http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_4/2015-4_1-3_Farkas_Tenyleg_minden_rendben.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Váradi Monika Mária: Értékteremtő közfoglalkoztatás periférikus vidéki terekben. <i>Esély</i>, 27. évfolyam, 1. szám (2016), 30-56. http://www.esely.org/kiadvanyok/2016_1/2016-1_2-1_Varadi_Ertekeremto_kozfoglalkoztatatas.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Ferge Zsuzsa: <i>Vágányok és vakvágányok a társadalompolitikában</i>. Budapest, L'Harmattan, 2012. ISBN: 978-963-236-556-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei	

Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.

c) attitűdjei

Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalom- és szociálpolitika IV. (Szociális projekttervezés és megvalósítás)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Társadalom- és szociálpolitika III. (Mai magyar szociálpolitika)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A projekttervezés módszertana. A logframe mint projektértékelési eszköz. A megvalósíthatósági tanulmány. Hatásvizsgálatok. Jogszabályi keretek, engedélyek. Finanszírozási források feltárása. Elszámolható költségek. Pályázatkészítés a gyakorlatban. A pályázatok előkészítésének alapelvei. Egy mini-projekt megtervezése.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Csoba Judit (2014): Szolgáltatás vagy társadalmi kontroll? <i>Esély</i> , 25. évfolyam, 3. szám (2014), 3-23. http://esely.org/kiadvanyok/2014_3/2004-3_1-1_Csoba_szolgaltatas_vagy.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Virág Tünde: Közfoglalkoztatás és idősgondozás - szegénységre adott válaszok egy alföldi kisvárosban és tanyavilágban. <i>Esély</i> , 25. évfolyam, 1. szám (2014), 45-63. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_1/virag.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Ferge Zsuzsa: <i>Magyar társadalom- és szociálpolitika 1990-2015</i> . Budapest, Osiris, 2017. ISBN: 978-963-276-283-8 Giflo H. Péter – Szentkatolnay Miklós: A szociális intézmények férőhelykiváltása. Módszertani támogatás. <i>Szociálpolitikai Szemle</i> , 3. évfolyam, 1-2. Szám, 2017, 187-193.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdjei Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai	

értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Társadalom- és szociálpolitika V. (Szociálpolitika nemzetközi összehasonlításban)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A globalizáció szociális kihívásainak és lehetőségeinek felismerése mindennapi szakmai gyakorlatból kiindulva. Az EU szociális politikáinak érvényesülése (illetve ennek hiányosságai) a szociális segítség gyakorlatában. A legfontosabb dokumentumok és programok alkalmazásával kapcsolatos dilemmák és nehézségek, az egyes tagállamok különböző válaszai.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Dominelli, L.: Globalizáció, jelenkori kihívások és a szociális munka gyakorlata. In: Bányai E. (szerk.) (2011): A globalizáció kihívásai: új irányzatok a szociális munkában és a szociális munka szupervíziójában. Szöveggyűjtemény. 5-15. oldal, https://tatk.elte.hu/e-tananyagok (Letöltés: 2019. április 24.) Faist, Thomas (2015): A transznacionális szociális kérdés, avagy a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése Európában; In: Esély 2015/3 (3-28. o) Ferge Zsuzsa (2004): Új tagságunk az Európai Unióban - reményeink, kételyeink; IN: Esély 2004/2 Sziklai István (szerk.) (2012): Az Európai Unió szociális politikái. Budapest, 2012., ELTE TáTK, https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0043_2A_az_europai_unio_szocialis_politikai/adatok.html (Letöltés 2019. április 8.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit. b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára. c) attitűdjei Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást. Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal. Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a	

szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.

d) autonómiaja és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pedagógia I. – Neveléstudomány	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet, 0% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A nevelés értelmezése és alapkérdései. Pedagógiai elméletek, a nevelésre vonatkozó hétköznapi és tudományos elméletek, az egyéni integrált pedagógiai elméletek szerveződése, jellemzői. A szocializáció folyamata, a nevelés és szocializáció, a gyermek és nevelés kapcsolata. A nevelés szinterei: a család. A családi nevelés változásai és jellemzői. A családi és intézményes nevelés kölcsönhatása, a család társadalmi hatásait szűrő és közvetítő szerepe. A bölcsőde, mint a professzionális nevelés intézményi szintje, funkciói, a bölcsődei nevelés alapdokumentumai, célja, feladatai, alapelvei, tevékenységrendszere. A kisgyermeknevelő helye, szerepe a nevelési folyamatban. A nevelési szintek együttműködése, a nevelés összehangolása. A nevelés céljai és az értékek világa. Az érték fogalma típusai, hierarchiája. Konfrontáció és tolerancia az értékek világában. A nevelés módszerei. A jutalmazás és a büntetés kérdései. A nevelő személye, a nevelői szerep és a nevelési viszony. Konfliktusok a nevelésben. A nevelés etikai kérdései.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Kron, Friedrich: <i>Pedagógia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2003. ISBN: 963-389-403-4 Szenczi Árpád: <i>Neveléstudomány alapkérdései</i>. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó, 2000. ISBN: 963-902-497-7 Nagy József: <i>XXI. század és nevelés</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2002. ISBN: 978-963-37-9496-8 Németh András: <i>Emberi idővilágok. Pedagógiai megközelítések</i>. Budapest, Gondolat Kiadó, 2010. ISBN: 978-963-6932-68-8	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról. Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.	
b) képességei Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családjai, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.	
c) attitűdje Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti	

egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pedagógia II. - Gyógypedagógia	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A fogyatékos emberekkel szembeni előítéletek, ezek felismerése. A WHO-definíció és ennek kritikája. A fogyatékos-szerep és a rehabilitáció. Esélyegyenlőség, diszkrimináció-ellenesség, jogegyenlőség, esélyegyenlőség. Az esélyegyenlőségi törvény és ennek gyakorlati megvalósulása. Szociális és foglalkoztatási rehabilitáció. A fogyatékos-számmal élő személyek jogai az EU-ban, közösségi programok. Fogyatékos embereket segítő programok Magyarországon. Gyógypedagógiai tipológia: tanulásban akadályozottak, értelmileg akadályozottak, autisták, beszédben akadályozottak, hallássérültek, látássérültek, mozgásban korlátozottak, halmozottan sérültek, teljesítmény- és viselkedészavarokkal küzdők. A gyógypedagógiai fejlesztés, gyógyító nevelés. A korai gyógypedagógiai intervenció tartalma. A bölcsődei integrált / inkluzív nevelés típusai, a hazai gyakorlat. Az integrált nevelés hatása a sérült és az ép gyermekek személyiségfejlődésére.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kálmán Zsófia - Könczei György (2002): <i>A Taigetosztól az esélyegyenlőségig</i>. Osiris, Budapest, http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_a_taigetosztol/adatok.html (Utolsó letöltés 2018. március 26.) Vályi Réka: Az altruizmus jelensége a társadalomtudományokban in. Némedi Dénes – Szabari Vera (szerk.): <i>Kötő-jelek</i> Az ELTE TáTK Szociológia Doktori Iskola Évkönyve 2007. Budapest, 2008 Petri Gábor – Vályi Réka (szerk.): <i>Autizmus – Tény – Képek</i> AOSZ, Jelenkutató Alapítvány, Budapest, 2009. Fadi Haddad-Ruth Gerson (2017): <i>Hogyan segítsünk krízisben levő gyermekeknek?</i> Oriold és Társai, Budapest Kálmán Zsófia: <i>Bánatkő</i>. Budapest, Keraban Kiadó, 1997. ISBN: 963-8146-43-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.	
b) képességei Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.	
c) attitűdje	

Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pedagógia III. - Életkorok pedagógiája	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Pedagógia I. – Neveléstudomány	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a szociálpedagógia alapképzési szakos hallgatók számára komplex módon bemutassa a 0-3 éves korosztály családi és bölcsődei, a 3-6 éves korosztály óvodai, a 6-10 éves korosztály kisiskolai és a 10-18 éves korosztály iskolai nevelésének és tanításának pedagógiai alapjait. További cél az is, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek a pedagógiai színterekhez és az intézményes rendszerekhez köthető pedagógiai és pedagógiai-pszichológiai ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi és közösségi élet segítésére a gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelő és segítő, támogató munkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési és oktatási eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a szociálpedagógiai célok hatékony elérése érdekében.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Kluge, Norbert: <i>A gyermeklélet antropológiája</i>. Budapest, Animula Kiadó, 2004. ISBN: 963 9410 48 9 Fehér Ágota: <i>Az ember társas világának értékei</i>. Budapest, Szent István Társulat, 2015. ISBN: 963 277 554 8 Pöcze Gábor: <i>A pedagógus szakmához tartozó képességek</i>, Budapest, Okker Oktatási Iroda, 1997. ISBN: nélküli Vajda Zsuzsanna: <i>A gyermek pszichológiai fejlődése</i>. Budapest, Helikon Kiadó, 2006. ISBN: 963 2089 92 8 Horváth György: <i>Pedagógiai pszichológia</i>. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004. ISBN: 963 1954 65 4 Coolahan, John: <i>Tanárképzés és pedagóguskarrier az élethosszig tartó tanulás korában</i>, in <i>Új Pedagógiai Szemle</i> 4 (2007), 93–107. http://epa.oszk.hu/00000/00035/00113/2007-05-ot-Coolahan-Tanarkepzes.html (Letöltés: 2018. március 6.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. b) képességei Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére.	

c) attitűdje

Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Tanórán kívüli oktatás, nevelés	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Pedagógia I. – Neveléstudomány	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy átfogó keretet adjon – az önálló tantárgyak keretében megismerendő – tanórán kívüli pedagógiai módszerek értelmezéséhez a pedagógia teljes rendszerében. Az általános pedagógiai tantárgyak után ez a tantárgy a szociálpedagógia által leginkább használt pedagógiai elveket és módszereket ismerteti meg olyan speciális helyzetekben, mint pl. a fogvatartottak, bentlakásos intézmények lakói, menekülttáborok lakói körében végzett munkában. Filmek, irodalmi alkotások, youtube-videók elemzésével a résztvevői perspektíva megismertetése, esetpéldák alkalmazásával érték dilemmák elemzése.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Mihály Ildikó: Iskolák, iskolások és szabadidő. <i>Új Pedagógiai Szemle</i>, 53. évfolyam. 4. szám (2003), 92-99. http://epa.oszk.hu/00000/00035/00070/2003-04-vt-Mihaly-Iskolasok.html (Letöltés: 2018. március 6.) Nagy Ádám – Bodor Tamás – Domokos Tamás – Schád László: <i>Iffúságügy</i>. Budapest, Enigma 2001 Kiadó, 2014. ISBN: 978-963-89861-0-8 Schlieper, Friedrich: A szociális nevelés értelme és a szociálpedagógia feladatköre, in Kozma Tamás –Trencsényi László: <i>Művészetpedagógiától a gyermekkultúráig</i>. Budapest–Szekszárd, PTE, 2014. Rákó Erzsébet: Egy hátránykezelő óvodai program tapasztalatai. <i>Szociálpedagógia</i>, 2. évfolyam, 1-2. szám (2014), 5-10. AVKF	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.	
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdje Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást. Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal. Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.	
d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Második esély pedagógiája	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50 % gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az Eurostat Munkaerő Felmérés adatai szerint a korai iskolaelhagyás mértéke 2012-ben hazánkban 11,5% volt. Az EU2020 stratégiában meghatározott és egyben a Magyarország által is 2020-ra vállalt célérték 10%. Az ilyen típusú beavatkozások célja, hogy a lehető legkorábban beazonosítsa a kieséssel veszélyeztetett fiatalokat. Minden az iskolából már kiesett fiatalot célzó beavatkozásnak azzal kell indulnia, hogy a fiatal elköteleződik a továbblépés érdekében, és segítőjével kölcsönös bizalmi viszonyba kerül (fiatal segítők, coachok). A segítségnyújtás irányulhat arra, hogy a veszélyeztetett fiatal a formális oktatási rendszerben tudjon maradni, de arra is, hogy további, a reintegrációt segítő alternatív vagy egyéb felnőttképzési formában tanulhasson tovább. A folyamatba a szülőket és az iskolát is bevonják. A tantárgy célja egyrészt gyakorlati ismeretek szerzése az eltérő fejlődésmentek organikus és környezeti okainak és tüneteinek felismerése és iránymutatás a szükséges lépések megtételéhez, másrészt a korai iskolaelhagyást segítő EU-s és hazai programok megismertetése.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Adamecz Anna – Nagy Edit – Orosz Anna – Scharle Ágota – Váradi Balázs: <i>Nemzetközi áttekintés a korai iskolaelhagyás kezelésére szolgáló hátránykompenzációs eszközökről</i>, Budapest Intézet, 2015. http://www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_TEMPUS_201404021.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Arató Ferenc: <i>Pozitív diszkrimináció vagy megerősítő társadalmi törekvések</i> http://ofi.hu/tudastar/arato-ferenc-pozitiv (Letöltés: 2019. április 8.) Bacskai Katinka: <i>Iskolák a társadalom peremén</i>. Szeged Belvedere, 2015. https://issuu.com/belvederemeridionale/docs/bacskai_katinka_2015_iskolak_a_tars (Letöltés: 2018. március 6.) <i>Helyzetelemzés és további kutatásra javasolt irányok a korai iskolaelhagyás problémájának hatékony kezelése érdekében</i>. Tempus, Közalapítvány, 2013. http://oktataskepzes.tka.hu/documents/Projektek/2013/QALL/esl_helyzetelemzes_qall_2013_10_21_javitott.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Klein Sándor: <i>Gyerekközpontú iskola</i>. Budapest, Edge, 2002. ISBN: 963-204-383-9 Rákó Erzsébet: Egy hátránykezelő óvodai program tapasztalatai. <i>Szociálpedagógia</i>, 2. évfolyam, 1-2. szám (2014), 5-10. AVKF	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.	
b) képességei	

Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.

c) attitűdjei

Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra. Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Művészettel nevelés (drámapedagógia, képzőművészeti és zenei projektek)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók megismerkednek művészetpedagógiai eljárásokkal, a komplex programok tervezésével a releváns művészeti eszköz alkalmazásához. Megismerkednek konkrét módszertani eljárásokkal, eredményekkel a kortárs esztétikai-művészeti nevelés területeiről. Betekintést kapnak művészetpedagógiai programokba. A megismert és gyakorolt módszerek, helyzetek révén arra válnak képessé, hogy a személyes élményekből táplálkozó kifejezési lehetőségeket megteremtsék, arra inspirálják környezetüket.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
L. Ritók Nóra: <i>A „szociális iskola” modelljének adaptációs segédanyaga</i> . Igazgyöngy Alapítvány, 2012. https://igazgyongyalapitvany.hu/download/szocialis-iskola-adapt-model.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Kolosai Nedda – M. Pintér Tibor: <i>A gyermekkultúra jele(tőség)e</i> . ELTE TÓK, 2016. elektronikus kiadvány http://gyermekkultura.tok.elte.hu/docs/Gyermekkultura_ebook.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Bánki Vera– Bálványos Huba: <i>Differenciálás a művészeti nevelésben</i> . Budapest, OKKER Kiadó, 2002. ISBN: 963-922-83-7 Trencsényi László: <i>Művészetpedagógia – Elmélet, tanterv, módszer</i> . Budapest, OKKER Kiadó, 2000. ISBN: 978-963-922-825-2 Freisinger Balázs – Rácz Andrea: A művészet életminőség-javító szerepe: A Validart-projekt. <i>Szociálpedagógia</i> , 2. évfolyam, 1-2. szám (2015), 53-59. AVKF	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. b) képességei Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. c) attitűdjei Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli. Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a	

szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Tanulásmódszertan	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A félév első felében a kurzus hallgatói gyakorlati feladatok segítségével megismerik a felsőoktatás követelményeit és sajátos tanulási feladatait valamint az ennek során igénybe vehető forrásokat. Elmélyül önismeretük a tanulási motivációikról, tanulási szokásaikról és tanulási stílusukról, valamint olyan technikákkal ismerkednek meg, amelyek lehetővé teszik számukra a hatékonyabb ismeretszerzést. Ezt követően a tudomány műveléséhez szükséges elméleti és gyakorlati készségekkel, a tudományos munka alapvető szabályaival ismerkednek meg, elsajátítják, a tudományos írás alapvető kritériumait. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban gyakorlati tapasztalatokra tesznek szert a tudományos munkát megelőző anyaggyűjtés során alkalmazható könyvtárhasználati módszerekről.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Bárdossy Ildikó: <i>A kritikai gondolkodás fejlesztése: Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei</i> . Pécs – Budapest, Pécsi Tudományegyetem, 2002. Eco, Umberto: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> Budapest, Kairosz Kiadó, 2006. Gaskó Krisztina: <i>Hatékony tanulás</i> . Budapest, Bölcsész Konzorcium, 2006. ISBN: 963-9724-04-1 Havasréti József: <i>A tudományos írásmű</i> . Pécs, Pécsi Tudományegyetem, 2006. ISBN: 963-970-430-x Metzig, Werner – Schuster, Martin: <i>Tanuljunk meg tanulni! A tanulási stratégiák hatékony alkalmazásának módszerei</i> . Budapest, Medicina, 2003. ISBN: 963-242-797-1	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit. b) képességei Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára. c) attitűdje Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal. Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Pedagógiai gyakorlat I. (Hospitálás) és kísérszeminárium	Kreditértéke: 3+2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és szeminárium, óraszám: 60 (0+60+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Egyéni hospitálás a gyakorlati képzési útmutató megadott szempontjai szerint a következő intézményekben: bölcsőde, óvoda, általános iskola, középiskola, a gyermekjóléti alapellátás intézményei. Az egyéni hospitálást gyakorlat-feldolgozó csoportmunka kíséri a gyakorlatvezető oktató facilitálásával. A tantárgy célja, hogy a hallgató legyen képes tájékozódni a köznevelés és a gyermekjóléti alapellátás rendszerében, tudjon kapcsolatot teremteni az intézményekkel, képes legyen a kompetens kommunikációra a partnerekkel, a problémahelyzetek megragadására, a konfliktusok kezelésére. További cél, hogy a hallgató ismerje a köznevelési rendszer, valamint az önkormányzatiság törvényi hátterét és jogi szabályozóit is. A szeminárium tapasztalatfeldolgozás célja a látottak elemzésével segítsék elő az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazását, az árnyalt szakmai szemléletmód fejlődését, a reális, de tapintatos véleménynyilvánítás formáinak elsajátítását, a helyes önértékelésre való képesség alakítását. Továbbá cél az is, hogy fokozatosan alakuljon ki olyan szakmai műhely, amelyet a csoport minden egyes tagja biztos szakmai háttérnek érezhet, és amely minden tag szakmai kompetenciájának erősödéséhez hozzájárul.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Feuer Mária – Nagy Krisztina: <i>Humán szakosok gyakorlati kézikönyve</i>. Budapest Akadémiai Kiadó, 2011. ISBN: 978 963 059 01 50 Hajdú Erzsébet (szerk.): <i>Praxis. Módszertani útmutató az iskolai gyakorlatokhoz és dokumentumok készítéséhez</i>. Budapest, BIP, 2003. ISBN: 066 900 071 2407 Kósáné Ormai Vera: <i>A mi iskolánk. Nevelépszichológiai módszerek az iskola belső értékelésében</i>. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2010. ISBN: 978 963 3120 149 Fábián Gyöngyi: <i>Tükörtől tükörig: A pedagógus pályakép változásainak elmúlt negyven éve</i>, in <i>Iskolakultúra</i> 12 (2011), 10–22. http://epa.oszk.hu/00000/00011/00160/pdf/iskolakultura_2011_12_010-022.pdf (Letöltés: 2018. március 6.) Az intézmények szervezeti és működési szabályai, továbbá az intézményeket szabályozó jogi és igazgatási szabályzatok	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását. Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról. Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális	

szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására.

c) attitűdje

Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pedagógiai diagnózis és beavatkozás	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a szociálpedagógia szakos hallgatókkal átfogó és komplex módon megismertesse a különleges bánásmódot és gondozást igénylő gyermeket, tanulót, felnőttet, hogy minél hatékonyabban megtalálják azokat a segítségi módszereket és technikákat, amelyek birtokában segíteni, támogatni tudják ezeket a személyeket fejlődésükben. További cél, hogy az ehhez a folyamathoz felhasznált pedagógiai diagnosztikai eszközöket és lehetőségeket is megismerjék, valamint alapszinten alkalmazni is tudják a hallgatók. A tantárgy ismeretanyagának elsajátítása során a hallgatók megismerik továbbá a pedagógiai diagnózis típusait, a diagnosztika alapfogalmait és a besorolások rendszerét is.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Mesterházi Zsuzsa: <i>A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése</i>. Budapest, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, 1998. ISSN: 2050 0000 346 71 Gordosné Szabó Anna (szerk.): <i>Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia</i>. Budapest, Medicina, 2012. ISBN: 978 963 242 75 77 Zászkaliczky Péter (szerk.): <i>Önmagában véve senki sem... Tanulmányok a gyógypedagógiai pszichológia és határtudományai köréből</i>. Budapest, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, 2002. ISBN: nélküli Zsoldos Márta (szerk.): <i>(Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás</i>. Budapest, Oktatási Minisztérium, Fogyatékos Gyermekek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány, 2006. ISBN: nélküli Fazekasné Fenyvesi Margit: <i>A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása</i> (digitális felsőoktatási jegyzet), 2016.: http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megjitsaV2/ (Letöltés: 2019. április 8.)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását. Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról. Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdje Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlettség	

kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pedagógiai gyakorlat II. - Táboroztatási gyakorlat	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 120 (0+120) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Ifjúsági munka és kortárssegítés, Tanórán kívüli oktatás, nevelés, A szociálpedagógia színterei III. - Speciális szükségletű csoportok szociális segítése I.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása A táborozás különleges egyéni és közösségi fejlődési lehetőségeket biztosító tevékenység, mely nem csak homogén gyermek- és/vagy ifjúsági csoportokkal, hanem családokkal, intergenerációs, de akár kizárólag idős emberekből álló csoportokkal végzett munkában is alkalmazható. A tantárgy keretében a hallgatók csoportos projektmunka keretében egy tábor tervezésétől a megszervezésen, megvalósításon át az értékelésig, az általuk tanultak tudatosításáig terjedő teljes folyamatot valósítanak meg. Cél, hogy a hallgatók ne csak maguk váljanak képessé táborok megszervezésére, de táboraik részvevőit is ösztönözni és támogatni tudják táborok – általában aktív nevelési, tanulási helyzetek, szabadidős tevékenységek – megteremtésére.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Szakall Judit: <i>Táborozás – Hasznos tudnivalók táborszervezőknek</i>. Budapest, Marczibányi Téri Művelődési Központ, 2012. ISBN: 978-963-845-720-2. Makai Katalin – Muskovits István – Bányai Sándor: <i>Szabadidő-kalauz: Játékörletek, szervezési tanácsok, balesetmentes programok</i>. Budapest, Raabe, 2005. ISBN 963-9600-06-7 Makai Éva: A táboroztatás pedagógiai metodikájának kezdetei Janusz Korczak műveiben. In: Nagy Ádám (szerk., 2017): <i>19-re lapot? Szociálpedagógia a XXI. században</i>. Pallasz Athéné Egyetem – Juvenis Ifjúságsszakmai Műhely, ISZT Alapítvány	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket. Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. b) képességei Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére. Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. c) attitűdjei Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli. Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást. d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Népegészségügyi alapismeretek	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus főbb témakörei: Egészségmagatartás, egészségmegőrzés, az egészséget meghatározó társadalmi és politikai tényezők. A magyar népességre jellemző egészségmagatartás, az egészségkárosító magatartásformák elemzése demográfiai, társadalmi és gazdasági dimenziók mentén. A lakosság egészségi állapota (mortalitási és morbiditási mutatói). Az egészségi állapot szubjektív értékelése az életkor, a nem, társadalmi, gazdasági jellemzők szerint. Dohányzás, alkoholfogyasztás, és a drogfogyasztás prevenciója. A drogfogyasztás jellemzői a középiskolások körében, országos tendenciák. Korszerű, egészségközpontú egészségpolitika kialakítása. A népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése. Az egészségügyi ellátórendszer szerkezetének és működésének beteg-központú korszerűsítése, az egészségügyi forrásképző- és elosztó-rendszerek korszerűsítése, egészségügyi informatika és elektronikus egészségkommunikáció fejlesztése humán erőforrás fejlesztése.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Mindenkori ÁNTSZ honlap: https://www.antsz.hu/ Ember István: <i>Népegészségügyi orvostan</i>. Budapest, PTE-ÁOK 2013. ISBN: 978-963-642-511-1 Ember István (szerk.): <i>Környezet-egészségtan</i> (Dialóg Campus Tankönyvek). Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2006. ISBN: 978-963-954-286-0	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználásáról, célcsoportjairól és azok környezetéről.	
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdje Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.	
d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Ápolástani alapismeretek és elsősegély	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egészség-betegség fogalma, szükségletek, misszió, elhivatottság, küldetés. Az ápolástudományra hatást gyakorló emberek. Bibliai vonatkozások. Egészségnevelés, prevenció, relapszus prevenció fontossága – esetelemzésekkel. A Prochaska DiClemente-modell a gyakorlatban. Az ápolás, mint folyamat: felmérés, diagnózis, tervezés (besorolási jellemzők az általános ápolás fokozataihoz, célmeghatározás NLP 8 lépésben, végrehajtás, értékelés. Egészségdeterminánsok bio-pszicho-szociális szinten. Optimális egészség jelentősége: hazai és külföldi példák. Senior Akadémia, Senior Mentor Program. Külső-belső védőfaktorok, fejlődési potenciálok. Ápolási elméletek, az ápolási folyamat, team-munka.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Dr. Bokor Nándor: <i>Általános ápolástan és gondozástan</i> . Budapest, Medicina Kiadó Zrt., 2014. ISBN: 978-963-226-238-3 Dolozim Emese: <i>Ápolástani alapismeretek</i> . Budapest, Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság, 2012. ISBN: 978-963-264-038-9	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására. Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. c) attitűdje Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitel. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai	

szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pszichológia I. - Életkorok pszichológiája	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 45 (45+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az alapvető pszichológiai fogalmakat és folyamatokat, az adott életkorok pszichés dimenzióit. További feladat a pszichológiai alapszókincs kialakítása, ezek értése és használata. A tantárggyal kapcsolatos olyan attitűd kialakítása, amely segíti a hallgatókat későbbi önművelődésükben, a pszichológiai jellegű információk iránti érdeklődésükben. Tájékozódjanak a mentális működés folyamataiban. Ismereteik birtokában képesek legyenek az emberi személyiség összetevőinek és viselkedésének értelmezésére.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Atkinson, Richard: <i>Pszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3 Cole, Michael-Cole, Sheila: <i>Fejlődéslélektan</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-473-5 Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett (szerk.) <i>Általános pszichológia 1. - Észlelés és figyelem</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2007. ISBN: 978-963-389-918-2 Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett (szerk.): <i>Általános Pszichológia 3. Nyelv, tudat, gondolkodás</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-389-920-5 Keményné Pálffy Katalin: <i>Alapozó pszichológia</i>. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt, 2006. ISBN: 963-19-5879-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdjei Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal. Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pszichológia II. - Személyiséglélektan	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Pszichológia I. - Életkorok pszichológiája	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az alapvető személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és az intervenciós lehetőségeket. A tantárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai, segítő tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók klienscentrikus szemléletének, pedagógiai és segítő képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a szociálpedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön- és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Atkinson, Richard–Hilgard, Ernest–Smith, Edward–Nolen, Susan (szerk.): <i>Pszichológia</i>. Budapest, Osiris-Századvég Kiadó, 2005. ISBN: 978-963-389-713-3 Carver, Charles S.–Scheier, Michael F.: <i>Személyiségpszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 963-389-709-2 Berne, Eric: <i>Emberi játszmák</i>. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3 Csányi Vilmos: <i>Az emberi természet. Humánetológia</i>. Budapest, Vince Kiadó, 2003. ISBN: 978-963-919-225-6	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdjei A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pszichológia III. - Szociálpszichológia	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben,	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Pszichológia I. – Életkorok pszichológiája	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja a pedagógiai szociálpszichológia alapvető ismereteinek, kutatási irányzatainak és vizsgálati módszereinek a bemutatása. Elméleti és gyakorlati ismeretek szerzése a pedagógiai fejlesztési folyamatokban alkalmazható társas szempontok érvényesítéséről. Kooperatív technikák alkalmazása, hogy a különféle pedagógiai szakterületet tanuló hallgatók között pozitív kapcsolatok alakuljanak ki.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Csepeli György: <i>Szociálpszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 978-963-389-814-7 Mérei Ferenc: <i>A közösségek rejtett hálózata</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 978-963-389-458-3 Mészáros Aranka (szerk.): <i>Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága</i>. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2004. ISBN: 978-963-463-558-1 Krznaric, Roman (2017): <i>Az empátia ereje</i>. HVG könyvek, Budapest	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. b) képességei Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. c) attitűdjei A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Pszichológia IV. – Neveléslélektan	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 67% elmélet, 33% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: előadás és óraszám: 30 (30+0) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Pszichológia I. - Életkorok pszichológiája	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók ismereteket kapnak az oktatói-nevelői tevékenységét befolyásoló nevelés-pszichológiai folyamatokról, a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítéséről, fejlesztéséről. Megismerik a nevelői tevékenység eredményességét meghatározó pszichológiai törvényszerűségeket, a pedagógiai folyamatok tervezésének fontosságát.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Csepeli György: <i>Szociálpszichológia</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 978-963-389-814-7 N. Kollár Katalin – Szabó Éva. (szerk.): <i>Pszichológia pedagógusoknak</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 2004. ISBN: 963-389-672-X Merei Ferenc: <i>A közösségek rejtett hálózata</i> . Budapest, Osiris Kiadó, 2006. ISBN: 978-963-389-458-3 Mészáros Aranka (szerk.): <i>Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága</i> . Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2004. ISBN: 978-963-463-558-1 David Brooks (2017): <i>A társas lény</i> . Libri Kiadó, Budapest.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdjei Nytott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal. Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.	

Tantárgy neve: Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I.	Kreditértéke: 0
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): aláírás megszerzése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tréning az egyén és a csapat együttes fejlesztésére koncentrál, játékos feladatokkal fejleszti a hallgatók közötti kommunikációt, és erősíti a csoportkohéziót. Egyrészt célja a tréningnek, hogy a tanulmányaikat kezdő hallgatókból közösséget formáljon, jó együttműködést és csapatmunkát tanuljanak, jobban megismerjék egymást és összecsiszolódjanak, ezáltal hatékonyabban működő csapattá váljanak. Másrészt cél az önismeret mélyítése, melyen keresztül a hallgató megismeri és elfogadja erősségeit, gyengeségeit melyekre alapozva az egyetemi és egyéb munkája hatékonyabbá válhat. A tréning során szembesülhet saját maga fejlesztendő területeivel, ez is elősegíti személyes továbbfejlődés. A tréning visszajelzést ad a hallgató számára a szociális szakmai alkalmasságát illetően.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN) Dr. Sági Zoltán: <i>Kötelékeink. Másságunk szorongásai</i>. Életjel könyvek, 2016. Aronson, Elliot: <i>A társas lény</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008. ISBN 978-963-058-628-3 Csíkszentmihályi Mihály: <i>A fejlődés útjai</i>. Budapest, Nyitott Könyvműhely, 2007. ISBN 978-963-9725-15-7 Schulz Von Thun, Friedemann: <i>A kommunikáció zavarai és feloldásuk</i>. Budapest, Háttér Kiadó, 2012. ISBN: 978-615-5124-06-8	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.	Kreditértéke: 0
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): aláírás megszerzése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning I., Párhuzamos: Pedagógiai gyakorlatot kísérő szeminárium I.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tréning az egyén és a csapat együttes fejlesztésére koncentrál, játékos feladatokkal fejleszti a hallgatók közötti kommunikációt, és erősíti a csoportkohéziót. A második tréning célja a kommunikációs készségek fejlesztése, az egyén kommunikációs képességeinek, illetve azoknak a tulajdonságainak a tudatosítása és fejlesztése, amelyek a hatékony kommunikációt megalapozzák. Cél a hallgatók figyelmét ráirányítani a saját kommunikatív viselkedésükre, így elősegítve annak tudatosítását. A tudatos kommunikáció révén a hallgatók felismerhetik és elfogadhatják erősségeiket, gyengeségeiket, valamint felismerhetik fejlesztendő területüket, képességeiket. A tréning visszajelzést ad a hallgató számára a szociális szakmai alkalmasságát illetően.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Rogers, Carl: <i>Valakivé válni</i>. Budapest, EDGE 2000, 2010. ISBN 978-963-910-401-3 Aronson, Elliot: <i>A társas lény</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008. ISBN 978-963-058-628-3 Goleman, Daniel: <i>Társas intelligencia</i>. Budapest, Nyitott Könyvműhely, 2010. ISBN 978-963-310-034-9 Csíkszentmihályi Mihály: <i>A fejlődés útjai</i>. Budapest, Nyitott Könyvműhely, 2007. ISBN 978-963-9725-15-7	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai	

szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.	Kreditértéke: 0
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): aláírás megszerzése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tréning az egyén és a csapat együttes fejlesztésére koncentrál, játékos feladatokkal fejleszti a hallgatók közötti kommunikációt, és erősíti a csoportkohéziót. A harmadik tréning célja a konfliktuskezeléssel összefüggő készségek fejlesztése, konfliktuskezelési technikák gyakorlati megismerése és elsajátítása. A hallgatók egyéni konfliktuskezelési sémáinak tudatosítása. A hallgató elfogadhatja erősségeit, gyengeségeit, valamint felismerheti saját maga fejlesztendő területit, képességeit. Mentálisan felkészíthetjük és segíthetjük a hallgatókat a szakmai gyakorlatuk során felmerülő konfliktushelyzetekre. A tréningek további célja, hogy visszajelzést adjon a hallgatók számára a szociális szakmai alkalmasságukat illetően.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Griffin, Emory: Bevezetés a kommunikációelméletbe. Budapest, Harmat Kiadó, 2003. ISBN: 978-963-9148-52-9 Rogers, Carl: Valakivé válni. Budapest, EDGE 2000, 2010. ISBN 978-963-910-401-3 Aronson, Elliot: A társas lény. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008. ISBN 978-963-058-628-3	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning IV.	Kreditértéke: 0
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 0% elmélet, 100% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): aláírás megszerzése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): Szakmai készség- és személyiségfejlesztő tréning III.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A negyedik tréning célja a komplex segítői folyamatok tudatosítása, szakmai készségek fejlesztése, kompetenciahatárok beazonosítása, egyéni szakmai pozicionálás elérése, szakmai identitás megfogalmazása. A hallgatók a tréning során a szakmai nyelvezet gyakorlásával, szituációs játékokkal és helyzetgyakorlatokkal próbálják meg beazonosítani az egyéni szakmai határaikat. A tréning során felismerik saját szakmai nehézségeiket, gyengeségeiket és erősségeiket. A tréning során ezek tudatosulásával, elfogadásával dolgozunk, valamint mentálisan felkészíthetjük, és segíthetjük a hallgatókat a szakmai gyakorlatuk során felmerülő konfliktushelyzetekre. A tréningek további célja, a csoportban lévő munka erősítése, és a kiegészítő megelőzését célzó technikák bemutatása, drámapedagógiai technikákkal, önismereti és szituációs játékokkal, csapatépítő játékokkal.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Sendil Mullainathan, Eldar Shafir (2014): <i>A szűkösség pszichológiája</i>. HVG Könyvek, Budapest Aronson, Elliot: <i>A társas lény</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008. ISBN 978-963-058-628-3 Schulz Von Thun, Friedemann: <i>A kommunikáció zavarai és feloldásuk</i>. Budapest, Háttér Kiadó, 2012. ISBN 978-615-5124-06-8 Buda Béla: <i>Mentálhigiéne. Tanulmánygyűjtemény</i>. Budapest, Animula kiadó, 1994. ISBN: 963-8089-55-5 Berne, Eric: <i>Emberi játszmák</i>. Budapest, Háttér Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9365-77-3	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit. Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi. Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja. Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza. Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a	

szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Egyházismeret	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egyház fogalmának teológiai, egyházi, közjogi értelmezése, szabályozása. Egyház és felekezetek. A keresztyén egyházak történetének vázlata. A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítésének ismertetése. A Magyar Református Egyház Kárpát-medencei szervezete és működése. Az egyházak, a református egyház jelképei. A református egyház működése és szolgálata. Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox, protestáns megközelítés). A keresztyén egyházak tanítása és szolgálata. Az egyházi szertartások bemutatása. Istentiszteleti formák. Az egyházi év ünnepei. Elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények (köznevelési, felsőoktatási, szociális intézmények) egyházi jogi szabályozása.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
László Emőke - Pap Ferenc: Magyarországi Református Egyház, in Kozáry Andrea – Valcsicsák Imre – Molnár Katalin (szerk.): <i>A rendészeti munkában felhasználható vallási és etnikai ismeretek: Etnoszociográfia</i>. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2014. 77-87.o. ISBN 978-615-530-565-08 Török Péter: <i>Magyarországi vallási kalauz 2004</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2004. ISBN 963-058-112-4 Szathmáry Béla: <i>Magyar egyházjog</i>. Budapest, Századvég, 2004. ISBN 963-921-152-4 Lane, Tony: <i>A keresztyén gondolkodás rövid története</i>. Budapest, Harmat–Kálvin Kiadó, 2001. ISBN 963-914-843-1 <i>A Magyarországi Református Egyház Törvénykönyve és hitvallási iratai</i> (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás). www.reformatus.hu <i>A Katolikus Egyház Katekizmusa</i>. Budapest, Szent István Társulat, 2013. ISBN 978-963-361-403-7 <i>A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma</i>. Szent István Társulat, 2013, Budapest. ISBN 978-963-361-817-2	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére. c) attitűdjei d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Bibliai alapismeretek	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Általános bevezetés a Bibliába, a Szentírás felosztása. Az ószövetségi és újszövetségi kánon kialakulása. Bevezetés az ószövetségi korba. Az őstörténet(ek). Mózes könyvei. Tízparancsolat. Honfoglalás, bírák, királyok kora. Babiloni fogság és hazatérés. Prófétai könyvek. Az Írások (bölcsestéka, öt tekeres könyvei, Zsoltárok). Bevezetés az újszövetségi korba. Jézus Krisztus élete és működése. Az evangéliumok. Az Apostolok cselekedetei. Pál élete és működése; a páli levelek. Zsidókhoz írt levél, katolikus levelek. János levelei. Jelenések könyve. A Szentírás szociális tanítása.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<i>Biblia</i> (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás) Rózsa Hubs: <i>Mi a Biblia?</i> Budapest, Jel Kiadó, 2014. ISBN 978-963-277-278-3 Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i> . Budapest, Kálvin Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-300-988-8 Balla Péter: <i>Az újszövetségi iratok története</i> . Budapest, KRE HTK, 2008. ISBN 978-963-980-806-5 Budai Gergely – Herczeg Pál: <i>Az Újszövetség története</i> . Budapest, Kálvin Kiadó, 1994. ISBN 963-300-578-7 Rózsa Huba: <i>Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe</i> . Budapest, Szent István Társulat, 1986. ISBN 963-360-284-X Soggin, Alberto J.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig</i> . Budapest, Kálvin Kiadó, 1999. ISBN 963-300-771-2	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait.	
b) képességei Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére.	
c) attitűdjei	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Diakóniai alapismeretek	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg a keresztyén tanítás szerinti szeretetszolgálat lényegét. Ismeretet szerezzen a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati rendszerének történetéről, kialakulásáról és jelenkori helyzetéről. A félév során a hallgató ismerje meg a diakónia ismeretkörét, és alkalmazhatósági lehetőségeit a segítői munka során. A félév során a hallgatók áttekintik a diakónia történetét a kezdetektől napjainkig. Megismerik a bibliai alapokat, és az MRE diakóniájának gyakorlatához igazodva megtárgyalják az idős, fogyatékos és szenvedélybetegséggel kapcsolatos teológiai kérdéseket.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) Dr. Nagy István: <i>Diakónia</i>. Nagykőrös, 2011 Birinyi-Kothencz Júlia (szerk): <i>Juhász Zsófia élete és diakóniai munkássága</i>. Budapest, Kálvin Kiadó 2016. ISBN: 978-963-558-328-7 Fekete Károly (szerk.): <i>Kiss Ferenc életműve</i>. Budapest, Kálvin Kiadó 2016. ISBN: 978-963-558-329-4 Bodoky Richard: <i>Az anyaházi diakónia az egyházban</i>. Budapest, 1942, MRE diakóniája Budapest, 1987.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.	
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.	
c) attitűdjei Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Szociális professzió és spiritualitás	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: szeminárium és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat a spiritualitás alapvető dimenzióival, illetve a szociális szakma azon elemeivel, amelyek potenciálisan kapcsolódhatnak ehhez a spiritualitáshoz. Bevezetesként empirikus elemzésekre támaszkodva foglalkozunk a spiritualitás és szolidaritás kapcsolatával. Ezt követően a vallásszociológia alapvető fogalmi rendszerét és főbb vizsgálódási területeit segítségül hívva az egyén spirituális igényeit tekintjük át. A következő lépésben a spiritualitás közösségre, társadalomra gyakorolt potenciális hatásait elemezzük. Végezetül a kereszténység és az iszlám hitrendszerét, illetve az abból adódó értékrendszerét vizsgáljuk arra nézve, hogy ezek milyen erőforrásként jelenhetnek meg a szociálpedagógus saját munkájában (ha valamelyiket vallja), illetve az ilyen vallású kliens életében.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Hamilton, Malcolm B.: <i>Vallás, Ember, Társadalom. Elméleti és összehasonlító vallásszociológia</i>. Budapest, AduPrint, 1999. ISBN: 963-85647-7-6 Török Péter: <i>És (a)mikor destruktívak? Az új vallási mozgalmak szociológiája és hazai helyzete</i>. Budapest Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet, Párbeszéd Alapítvány, 2007. ISBN: 978-963-7166-90-7	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.	
b) képességei Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.	
c) attitűdje Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében. Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.	
d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai	

normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Segítői kommunikáció	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet, 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a hallgatók kommunikációs gyakorlatokra építve megismerkednek a segítő kommunikáció fő jellemzőivel, céljával, alkalmazásának alapvető szabályaival. Védett helyzetben gyakorolják a segítő kommunikáció rogersi alapelveinek alkalmazását. Helyzetgyakorlatok, filmrészletek, irodalmi alkotások alapján felismerik a sérülékenység és ellenálló képesség összetevőit, a fő kockázati tényezőket és védőfaktorokat. Művészeti alkotások, esetgyűjtemények anyagának használatával betekintést nyernek krízisintervenciós helyzetekbe.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
James O. Prochaska-John C. Norcross (2011): <i>A pszichoterápia rendszerei</i> . Animula, Budapest. Pease, Allan – Pease, Barbara: <i>A testbeszéd enciklopédiája</i> . Budapest, Park, 2015. ISBN: 978-963-355-060-1 Terestyéni Tamás: <i>Kommunikációelmélet – A testbeszédtől az internetig</i> . Budapest, Akti-Tipotex, 2006. ISBN: 963-9664-24-3	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.	

Tantárgy neve: Mediáció	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy elsődleges célja a hallgatókkal megismertetni az alternatív vitarendezés, konfliktus-rendezési eljárások elméleti és gyakorlati kérdéseit az angolszász, az európai és a hazai jogforrások, szakirodalom illetve a gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével, a mediációs folyamat alapelveire, technikáira, szakaszaira fókuszálva, gyakorlatokkal, szerepjátékok segítségével.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Barabás A. Tünde: <i>Börtön helyett egyezség? Mediáció és más alternatív szankciók Európában.</i> Budapest, Complex Kiadó, 2004. ISBN: 963-224-626-8 Fellegi Borbála: „<i>A resztoratív (helyreállító) szemlélet alkalmazása a középiskolai oktatásban</i>” – A Zöld Kakas Líceum és a Család, Gyermek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület együttműködésében elvégzett kísérleti programértékelő tanulmánya. Család, Gyermek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület, 2002. Fellegi Borbála: <i>Út a megbékéléshez: a helyreállító igazságszolgáltatás intézményesülése Magyarországon.</i> Budapest, Napvilág Kiadó, 2009. ISBN: 978-963-9697-42-3 Herczog Mária: <i>Megbékélés és jóvátétel: Kézikönyv a helyreállító igazságszolgáltatásról.</i> Budapest, Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület, 2003. ISBN: 963-214-278-0 Kardos Ferenc: <i>Kapcsolatügyileti kézikönyv: a kapcsolatügyelet gyakorlata.</i> Budapest, Kapcsolat Alapítvány, 2008.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait. Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat. Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. c) attitűdjei Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Felépülés alapú megközelítés	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 33% elmélet. 67% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 45 (0+45) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek felépülés alapú megközelítés alapjaival, a józanság, fogalmával, megismerjék az önsegítés hatásmechanizmusát, a magyarországi anonim önsegítő csoportok jellemzőit, elsősorban tapasztalati úton, filmek, művészeti alkotások, felépülők vallomásai alapján. Az angol nyelvterületen megjelent Recovery model (Felépülés modell) néven ismert, és az utóbbi két évtizedben széles körben elterjedt kifejezés a mentális problémák értelmezésének és kezelésének is egy új megközelítését teszi lehetővé, melyben a patológiáról a felépülésre kerül át a fókusz. A modell paradigmaváltást jelent a mentális problémákról, a függőségekről való szakmai terminológiában és közgondolkodásban egyaránt. Ezt a szemléletmódot gyakorlatok, szerepjátékok segítségével sajátítják el a hallgatók.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Amador, Xavier: <i>Nem vagyok beteg</i>. Budapest, Lélekben Otthon Kiadó, 2008. ISBN: 978-963-9771-15-4 B. Erdős Márta: <i>Az eltűnt idő nyomában. A drogfüggőség és a felépülés időperspektívái. Addiktológia 4. szám (2006).</i> Egan, Gerard: <i>A képzett segítő</i>. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2011. ISBN: 978-963-284-070-3 Frankó András (szerk.): <i>Az alkoholprobléma kimondható</i>. Budapest, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pszichoszociális Szolgálat, 2012. Frankó András (szerk.): <i>A visszaesés és megelőzése kimondható</i>. Budapest, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pszichoszociális Szolgálat, 2012.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.	
b) képességei Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására. Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.	
c) attitűdjei Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.	
d) autonómiája és felelőssége	

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgy neve: Pszichológiai alapú vizsgálati eszközök	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat (kredit%)	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 30 (0+30) az adott félévben	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az oktatás folyamatban jelentkező személyiségfejlődési és tanulási nehézségek biológiai, társadalmi, környezeti és pszichológiai szempontú megközelítéseit, a tényezők kölcsönhatásának összefüggésében, megismerjék a tanuláshoz szükséges alapvető pedagógiai és diagnosztikai eszközöket, a kapott adatokat értelmezni és elemezni tudják. Képessé válnak alapvető pedagógiai és pszichológiai diagnosztikai eszközök kezelésére a személyiségzavarok, a tanulási zavarok felismerésére, a zavar kialakulásában szerepet játszó tényezők felismerésére és ezek alapján, kompetens módon tudjanak dönteni társszakmák szakembereinek bevonásáról, illetve együtt tudjanak működni velük folyamatokban.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
F. Földi Rita – Tomasovszki László: A Rey-féle Összetett Figura és Felismerési Próba neuropszichológiai alkalmazási lehetőségei. <i>Ideggyógyászati Szemle</i>, 56 évfolyam, 3–4. szám (2004). F. Földi Rita: Neuropszichológiai vizsgálatok jelentősége a tanulási és viselkedés-zavarok diagnosztikájában. <i>Pszichológiai Szemle</i>, 59. évfolyam, 1. szám (2004). Janacsek Karolina – Tanczos Tímea – Mészáros Tünde – Németh Dezső: A munkamemória új magyar nyelvű neuropszichológiai mérőeljárása: a hallási mondatterjedelem teszt. <i>Magyar Pszichológiai Szemle</i>. 64. évfolyam, 2. szám (2009). 385-406. Ribiczey Nóra: Környezeti hatások és intellektuális fejlődés - Különböző megközelítések a környezet releváns aspektusainak megragadására. <i>Gyógypedagógiai Szemle</i>, 38. évfolyam, 1. szám (2010), 46-60. Szvatkó Anna: Határeseti övezethez tartozó intelligenciával rendelkező, valamint a pszichés fejlődés zavarát mutató gyermekek számára ajánlható vizsgálati és fejlesztő eljárások az iskolába lépés idején, in Zsoldos Márta (szerk.): <i>(Gyógy) pedagógiai diagnosztika és tanácsadás.</i> Kézikönyv, Budapest, OM, 2006. 190 – 199.o.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket. Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználásáról, célcsoportjairól és azok környezetéről.	
b) képességei Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.	
c) attitűdjei	

Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

I.2.3. Szakdolgozat (10 kredit)

(1-2-3.) Tantárgy neve: Szakdolgozati konzultáció I-II-III.	Kreditértéke: 0+0+10
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
A tanóra típusa: konzultáció és óraszám: 0 az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja: folyamatos számonkérés (aláírás, aláírás, minősített aláírás) Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5., 6., 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy felkészítse a hallgatókat a kutatás módszereinek meghatározására, a szakirodalom feltérképezésére, megismertesse a kutatás kivitelezésének, az eredmények bemutatásának módszereivel és a kutatás eredményeinek a gyakorlatban történő alkalmazásával. I. A kutatás tárgyának meghatározása, hipotézisállítás, a kutatás módszerének meghatározása, a szakirodalmi források feltérképezése. Kutatási terv elkészítése. A kutatás várható eredményeinek meghatározása. II. A szakirodalmi elemzés vázlatos elkészítése. A kutatás kivitelezése. A kutatás eredményeinek egybevetése a szakirodalom megállapításaival. III. A kutatás eredményeinek bemutatása. A kutatás eredményeink a gyakorlatban történő alkalmazhatósága. A kutatás további lehetőségeinek meghatározása.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978-963-456-000 Falus I. (szerk., 2000): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. ISBN 963-16-2664-4 Sarbó Gy.: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.) Kontra J. (2011): A pedagógiai kutatások módszertana. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár. ISBN 978-963-9821-46-0 Falus I., Ollé J. (2000): Statisztikai módszerek pedagógusok számára. OKKER Kiadó, Budapest. ISBN 9639228168 Sántha K. (2009): Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest. ISBN 978-963-733-899-1 Szokolszky Á. (2004): Kutatómunka a pszichológiában. Osiris Kiadó, Budapest. ISBN: 9789633896822	

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.

Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit. Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.

Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.

b) képességei

Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására. Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.

Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.

c) attitűdjei

Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre. A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el. Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során. Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét. Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért. Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében. Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.